

Massa Media in de Antillen

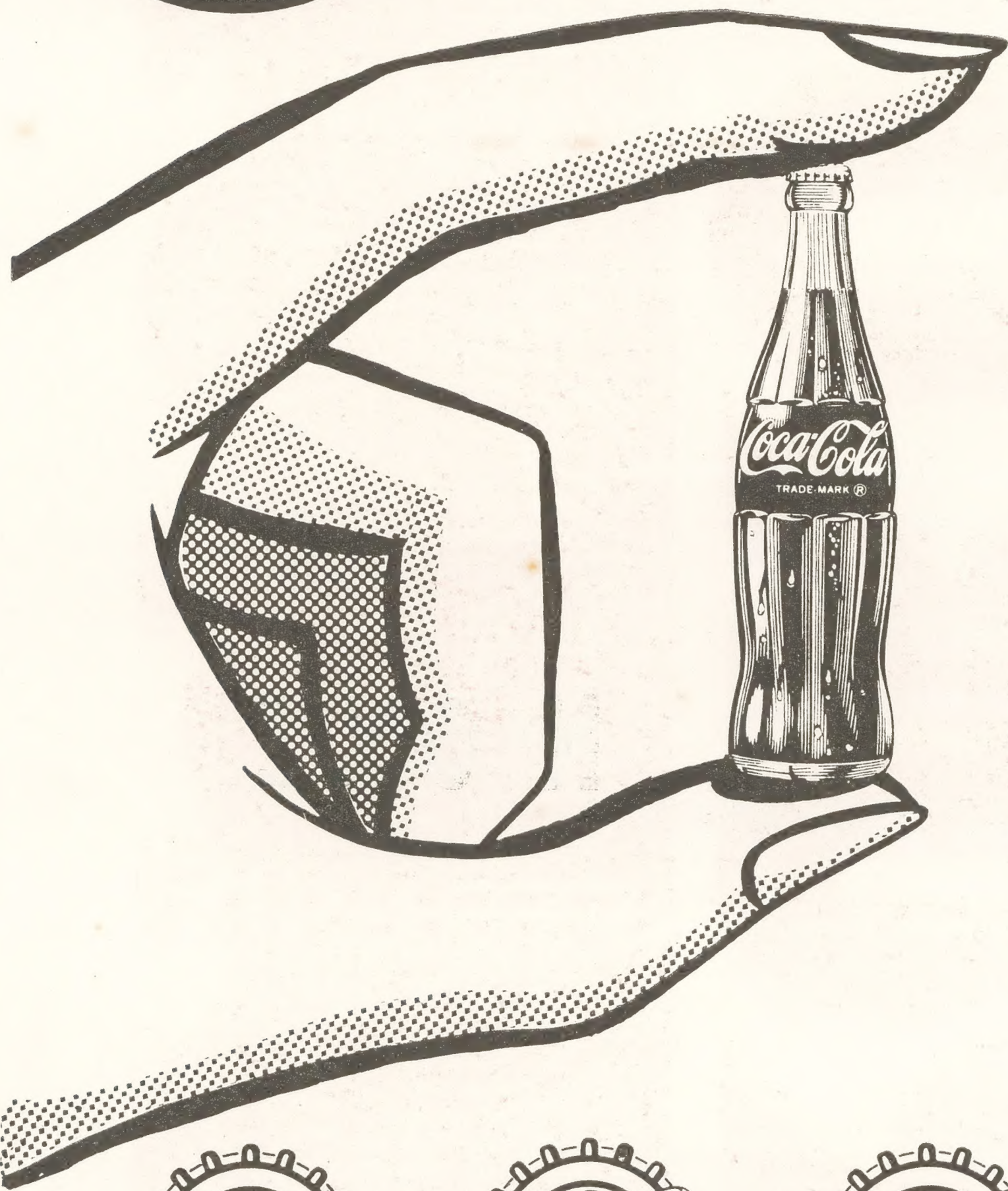
BRUK

N° 0002

N° 0002

N° 0002

gratis!

Un botter
miniatura
di Coca-Cola
pa cada 5
tapa marcá.

Bebe Coca-Cola y exigi bo tapa.
Busca e marca bau di e korki.
Cambia bo tapanan marcá
na trucknan di Coca-Cola
y na nos planta nobo na
Rijkséénheidboulevard No. 1.
Refresca bo mes tomando
Coca-Cola y goza di bo
colleccion di botter miniatura.

things
go better
with
Coke

AUTHORIZED BOTTLER: CURACAO BEVERAGE BOTTLING CO. N. V.

Introductie

She was seen riding behind the priest of the parish through Termoy....

Wij vroegen ons zoetjesaan al af, waar het artikel van Prof. John A. Lent van wie we uit de kranten vernomen hadden, dat hij in verband met een artikel over de Antilliaanse communicatiemiddelen op onze eilanden vertoefde, was gebleven..... toen we in verband met een onderzoek over het papiamento op Aruba kwamen. Daar, in de uitgeverij-drukkerij van G.J. Schouten waar het gepeperde weekblad Chuchubi wordt uitgegeven en het engelstalige dagblad The News, vonden wij dit o.i. belangwekkend overzicht van de massa media van de Nederlandse Antillen. Dwz., alvorens we onze vragen op de levendige en rondborstige heer Schouten konden afvuren, stak hij met een joviaal gebaar ons het artikel toe. Zoiets van: Hierin staat alles wat U zult willen weten en laat me nu rustig werken aan mijn eigen zaken..... of gezellig met u converseren. Een vluchtige blik over het artikel overtuigde ons inderdaad direkt al dat we met deze vondst in de hand inderdaad niet langer moesten dralen. Wat we ook niet deden. Alles werd ons bovendien nog gemakkelijker gemaakt, doordat er bij het artikel een brief van Prof. Lent was, waarin hij Schouten vroeg het artikel voor hem in de Antillen te willen doen publiceren.

We snelden er om zo te zeggen mee naar de drukker, zelfs alvorens Ruku I, die tussen haakjes een ons goed bevredigend ont-haal heeft gehad, uit was.

We vinden dit artikel in de eerste plaats belangrijk als aanvulling op de weinige studies die op dit terrein bestaan (Voor-namelijk Journalistiek leven in Curaçao van J. Hartog dat vooral historisch is en een artikel in Christoffel van de hand van ex hoofdredakteur Jansen van de Amigoe

di Curaçao). Vooral van belang echter vin-den we de critische evaluatie van onze publiciteitsmedia, volgens internationale en moderne maatstaven, die dit artikel duide-lijk inhoudt. Het kan nauwelijks anders: Onze professor-journalist Lent — men zie de biografische gegevens bij het artikel — is een bereisd man, een cosmopoliet. Het zal ons allen ongetwijfeld goed doen ons in zijn (buitenlandse) ogen te spiegelen, als weer een prikkel, die ons uit onze nationale slaap moet helpen geraken.

Het wil toch wel wat zeggen, denkt Ruku althans, en dit is maar een voorbeeld uit *æw wif pas bijn a meer* dan honderd jaar na Jamaica en Martini-que en Santo Domingo ons eerste dagblad hadden. Is het in dit verband niet triest, dat vele Antillianen nog steeds menen, dat zij het herenvolk van de Caribische zee zijn?

Prof. Lent draagt in ieder geval op rustige wijze meer materiaal bij om de stelling van Ruku te schragen, dat het in onze voorgaande eeuwen zeer slecht heeft gestaan met datgeen wij cultuur noemen. En waarvan wij nu nog de dupe van zijn: het hollands barbarisme. Het schijnt dat we deze culturele lijn volgend, met talrijke belangrijke zaken laat waren, terwijl ande-re zaken zelfs nauwelijks zijn voortge-bracht. De logische gevolgtrekking is dat we deze lijn verder volgend met alles laat zullen blijven. Zo zijn we, met de grootst mogelijke objectiviteit beschouwd en dat wil dus zeggen, met een tikje barbarisme beschouwd, toch nog zeker vijftig jaar te laat geweest met de afschaffing van de slavernij. En we waren, dezelfde lijn vol-gend, natuurlijk ook weer te laat met ons zelfbeschikkingsrecht. Vooral dit laatste

wreekt zich nu, want wanneer we eerder ons zelfbeschikkingsrecht gehad hadden, dan waren we op dit moment, nu Nederland ons volledige onafhankelijkheid aanbiedt of opdringt en/of een vaag inzicht ons zegt dat we daarheen moeten, ook wel klaar om deze grote stap te doen, die uiteraard voorbereiding vereist. *Wij van Ruku kiezen dan ook onmiddellijk stelling tegen een eventuele onafhankelijkheid van Nederland op dit moment. Tot de voorbereiding voor deze stap achten we namelijk te behoren: Een garantie van Nederland, dat we na onze volledige onafhankelijkheid door Nederland zover geholpen worden totdat we een normaal internationaal niveau van ontwikkeling bereikt hebben. En een dergelijke garantie achten we door Nederland niet te geven, tenzij dit land de kroonjuwelen in een kluis op de Antillen zou willen komen opbergen. Wat Nederland niet doet. Dus willen we op dit moment niet onafhankelijk zijn, althans wij van Ruku, achten onafhankelijkheid, het is min of meer programma punt van twee Antilliaanse politieke partijen, op dit moment niet gunstig.*

Voorlopig zal Nederland dus nog even geassocieerd moeten blijven met een 'voormalige kolonie waar het aan alle kanten rommelt' zoals het in internationale termen heet. Aanbiedingen van Nederland in tegenovergestelde richting vinden wij 'hazenpolitiek!'

X X X

Ondertussen hebben de Franse Antillen hun rechtschool en Jamaica, good old Jamaica, gaat opgewekt voort in de richting van een bloeiende universiteit, met Trinidad samen. De vraag is dus, waar blijven de Nederlandse Antillen. Zal het ook weer honderd jaren duren voor we hier onze instellingen van hoger onderwijs hebben? Of zullen we deze inderdaad nooit krijgen?

We zijn blij het beeld van de Antillen te kunnen tonen, dat uit het artikel van Prof. Lent naar voren komt. Het staat namelijk in schrille tegenstelling tot het beeld waar anderen zo graag mee naar voren komen, vooral als schild voor het buitenland, namelijk dat het hier met onderwijs en cultuur prachtig gesteld is omdat we geen analfabetisme hebben, terwijl er toch geen leerplicht bestaat. Nu ja, een analfabetisme van maar twee of drie procent.

In werkelijkheid gezien is dit alles na-

Goede

- * Transistor radio's
vanaf Fl. 10.50
- * Blokfluiten
- * Muziekboeken
- * de grootste sortering
grammofoonplaten
vindt U bij

LA BONANZA

OTRABANDA EN PUNDA

BAHA PREIS DI
KONSTRUKSHON:

Y

SUBI BALOR DI BO
K A S:

Usando

MOSAIKUNAN DE CASTRO

Oranjestraat 91
Korsow
Telefoon: 53633

(Ku experensha for di
anya 1930).

tuurlijk niet anders, dan een uitvlucht om de grote ignorantie op talrijke gebieden van ons cultureel leven waaronder recht en politiek ook vallen, te camoufleren. O wij manoeuvreerders. Waarom wij het niet zo kunnen manoevreren dat we ook voor Amerika binnen de onderontwikkelde landen vallen, zodat we van dit land ook ontwikkelingshulp kunnen krijgen is voor ons een vraag. Een grote vraag. Laten we daarom, als we op economische gebied Amerika toch niet aandurven, tenminste ophouden met onszelf op de borst te kloppen en doodgewoon en nederig een leerplicht instellen. Dan krijgen al onze kinderen vanzelf ook schoenen om naar school te komen, want als de staat hun schoolbezoek verplicht stelt, zal ze hun ook de middelen moeten geven om aan deze verplichtingen te voldoen. Dat zal dan moeten.

x x x

Er zijn in het artikel van Prof. Lent kleine onvolkomenheden, die goddank vooral details betreffen. We noemen enkele voorbeelden. Het artikel vermeldt Vito als een maandblad, maar niet meer als een weekblad; La Prensa heeft wél een abonnement op een Amerikaanse Nieuwsagentschap (spaanse aflevering): J. Maas is al een tijd niet meer hoofdredakteur van de Amigoe di Curaçao, die binnenkort een nieuwe hoofdredakteur krijgt terwijl de Black Column van de Beurs en Nieuwsberichten ook niet meer bestaat enz. Meer een kwestie van een achterhaling door de tijd, dan fouten.

Men verwarre Prof. Lent overigens niet met een andere pionier op het terrein van de Antilliaanse cultuur namelijk, Prof. Rudolfo Lenz, die in 1928 in Chile, waar hij tēen doceerde, de eerste fundamentele en wetenschappelijk hechte studie over het papiamento publiceerde. Het werk is hier en daar verouderd — Antoine J. Maduro — aan wie Ruku in ons volgend nummer speciale aandacht wijdt schreef in 1967 nog een critiek op het werk van Lenz — maar het vormt nog steeds het uitgangspunt voor elke basisstudie van het papiamento.

Een stukje poezie op zich is het zeer bewuste citaat dat prof. Lent ons geeft uit onze eerste Antilliaanse krant: The Gazette of St. Eustatius, we bedoelen die zeer mysterieuze huisvrouw Bridget Coole. Waarom is ze achter de parish priest aangegaan? Was deze pastoor misschien een

Rattenvanger van Hamelen, maar dan een voor vrouwen? Ruku nodigt onze Antilliaanse schrijvers in elk geval uit te trachten, in een kort verhaal van drie tot vier bladzijden ons te vertellen wie Bridget Coole was, waarom ze wegliep en waarom de echtgenoot er nadrukkelijk bij vertelt: dat hij haar schulden niet zal betalen, terwijl hij toch zoveel van haar houdt: Of no use but to the owner!

We zullen, tegen beloning, het beste of misschien wel de beste verhalen in een van onze volgende nummers van Ruku publiceren. Dan nog een raadgeving: Als U op de Antillen eens uw krant niet op tijd thuisbezorgd mocht krijgen, belt U rechtstreeks Santo Domingo, Caracas, Manilla of Timboektoe op.

En of U met aandacht wilt letten op de noten die bij het artikel van Prof. Lent horen. Het zijn de ruku zaadjes die het hele artikel kleuren en ook wel kruiden.

Frank Martinus Arion.

Noot: Ook een artikel over de rechtspositie van de vrouw in de achttiende eeuw is Ruku zeer welkom. Op zoek dus naar Bridget Coole!

Wij belasten ons gaarne met de bestelling van elk gewenst, doch niet in voorraad zijnd, boek.

TELEFOON: 12303 — 12201

Rifa di zeta **ARGO** pa **Curacao y Bonaire**

1e Premio f 1000,—

2e Premio & 500,—

3e Premio f 250,—

25 Premio di 50,—
cada uno

ARGO na bleki di gallon cu su dos tuit nobo cu ta cera y abri. **ARGO** na botter di quart y mei quart y pint.

ARGO ta wordu llena na botter pa cinco motibo:

- 1) Pa mas higienico
- 2) Pa Bo controla ora Bo zeta **ARGO** ta bai caba
- 3) E ta un adorno den Bo cushina
- 4) Ora Bo caba di usa e zeta **ARGO** den botter Bo por serele bèk evitando tur sorto di sushi y insecto di kai aden
- 5) Ta e unico zeta ku no ta spat ta **ARGO**.

CAMBIO DI EMPAQUE ZETA **ARGO**:

- 1 bleki di un gallon un karchi
- 2 bot. di quartymeis - es un cu orea - karchi
- 3 bot. di quart. 1 karchi
- 4 bot. di pint 1 karchi

SCHOTTEGATWEG OOST 29 — TELEFOON 35344

South of Broadway the only place that has great pastrami, corned beef, hot dogs, salami, chopped liver and bagels & Iox is in Curaçao and It's called the

PLAZA DELICATESSEN

(also chicken in a basket, pizza & hamburgers)
on Gomez Plein..... in te heart of everything! Tel. 11785 — 11971

Antwoord van dr. Paula op 30 mei

INERTIA

In 1967 verscheen van Dr. A. F. Paula, *From Objective to subjective social barriers*. Het werk waarop Paula even te voren in Rome was gepromoveerd en dat een inleiding van Harry Hoetink bevat, verkocht goed, veroorzaakte discussies en was min of meer de direkte aanleiding van het ontstaan van de Stichting tot promotie van de Antilliaanse identiteit, waarvan Dr. Paula kortelings voor de tweede maal tot voorzitter gekozen is.

Sprekend met hem over de gebeurtenissen van 30 mei, legde hij ons pagina 73 van zijn boek, dat wij goed kennen voor, als, zoals hij zich uitdrukte, zijn antwoord op de gebeurtenissen van 30 mei. We zijn er van overtuigd dat op deze datum en gebeurtenissen talrijke antwoorden zullen komen, maar menen dat Dr. Paula in deze paragraaf *Enertia* van zijn boek, zeker op een zieke plek in onze maatschappij wijst die medeoorzaak kan zijn geweest tot de brand van Willemstad. Men overweegt vooral een zin als:and the coloured man being a mere means to their ends.

x x x

Many foreign employers observe that the local population shows little zeal for work, and it seems to have been verified that the labour output of the average native equals only half of the North American. There is little zealous application to work. Foreign employers are constantly complaining about the existing "inertia" which is held responsible for a certain lack of creativity among the population. They miss in their labours the incentives for taking initiatives which could serve to increase the productivity etc. One will at the most do what he is compelled to do. In other words, it is as though the tasks to be performed are done with a certain work-shyness, with the least possible amount of self-dedication.

Several explanations have been given for the above. Some have simply termed it laziness and did not take any trouble to search for any profound explanation.

We believe that the reason for this "inertia" is primarily due to the fact that the existing industrial and commercial enterprises have not as yet been sufficiently integrated into the local society. They have never ceased to be "foreign concerns" with the consequence that the local population does not consider itself in anyway whatsoever linked to them. Despite the social and economic advance, due to the establishment of these enterprises we find that the "power" represented by these concerns is strongly associated with the whites, the coloured man being a mere means to their ends. It is all "theirs" and the man-power employed in these establishments is consequently insufficiently recognized as beneficial to one's own society. Directly connected to this is also the

De zaak voor

betere herenkleding

en

schoenen

*

LA

MODA

HEERENSTRAAT 9

tevens

SAMSONITE KOFFERS

fact that the lack of unity among the natives will always hamper the full and conscious dedication of the self for the attainment of any common good. The consciousness of "it concerns me" has not yet been sufficiently developed to include also "it concerns us"; with the consequence that one can only give his full application to something when he is conscious of the fact that it directly concerns him. The properties of the society are found to bear a most impersonal character, seen in no way in the perspective of embracing also "my" true means to self perfection. They are being used as though quasi borrowed objects, while the personal contribution to them is always reduced to the minimum. They are held to be objects belonging to somebody else's civilization, and we have already discussed the fact that it is very tiresome to work at a foreign civilization. Some natives seem to show a certain indifference precisely for works by which

they are apparently building up a foreign culture. Works for which they give themselves but do not in any way participate in the ultimate result of their labour.

It seems to us that such mentality can be brought back to the period of slavery, which did certainly not encourage any personal labour and thrift, since it was enough for the slave to perform his work mechanically. It was the master, not the slave, who was really concerned. He, the slave, had no direct gain by the work performed. His work was to the benefit of a world to which he did not and could not belong. He was only passively building up a culture alien to him. Since the system did not promote any self-improvement, it rather served to establish a great distance between the labourer and the fruit of his labour. And this alienation of the fruit of his labour necessarily resulted in the disinterestedness shown today for work in the industrial and commercial enterprises.

Un otro manera di prepara Ruku

Nos a deskubri ku Ruku por wordu traha di e manera ku ta sigui tambe. Pone Ruku den un panchi ku algun kuchara di fet vegetal. Tin dos marka pero nos no ta numbra n'un pasobra no por wordu espera di nos ku nos ta adverti por nada. Laga e Ruku fria despues den eiskast. E ruku ta koagula. Esaki por ta un mehoramentu riba nos manera biew di traha Ruku, pasobra e dama ku a duna nos e resept aki, i ku ta di e sektor blanku di nos komunidat a bisa nos: fet vegetal no ta danja.

RUKU GEEFT KLEUR

Antilliaanse meisjes, we weten niet of het om gekleurde of blanke meisjes betreft, schijnen vroeger op onze eilanden Ruku als rouge te hebben gebruikt. Er is geen aanleiding hieraan te twifelen en wij zouden dolblij zijn als we achter de bereidingswijze van deze verve konden komen. Men kan zich overigens afvragen, hoewel de dividivi ook een kleurstof schijnt te geven, of de grottekeningen van de Indianen op Aruba

bijvoorbeeld niet met Ruku gemaakt zijn. Van Aruba kwam in ieder geval het bericht dat mannen met roodachtig haar voor Ruku worden uitgescholden. We kunnen dus blij zijn, dat we zwart haar hebben!

In Venezuela is er een gerecht waarin Ruku een rol speelt, en we hebben gehoord, dat Ruku in een van onze nabuurlanden als lippenstift wordt gebruikt.

Ruku is met dat al op Curaçao te krijgen op de markt, bij de barkjes van de Venezolanen, bij de Chinezen en de portugezen. De dame die ons de nieuwe Ruku bereidingswijze gaf, merkte ook nog op dat deze laatste tegenwoordig om zes uur gesloten zijn. En ook op zondag!

Chistenan Poetico

Ruku ta propone su mes di diferi di otro revistanan entre otro pa motibo di no konta hopi chiste, al menos ku e chiste no ta poetico, loke kier men riba su mes kasi un poesia. Wel esaki ta di e poeta Kolombiano Julio Flores. Sintando na mesa di sena na Koro ta kome, nan a presente na un senjorita poetisa Paulita de Lima i mes ora e di:

Paulita
 Si eres de Coro
 El Decoro
 Y Coro te quiere
 Y te mima
 Porque te llaman
 De Lima?

E mucha muhe aki, sin duda lo mester a keda babuka di tantu poesia. E ju Korsow ku a konta nos e chiste poetiko aki, ta un di e ju Korsownan ku nos ta jama biew, ku hopi biaha ainda ta posee e gran kultura, e lindo moda di biba ku tabata eksisti aki i aja riba nos isla prome ku Shell a pone pia riba nos isla bin trese werkloosheid. Si, nos kier men werkloosheid. Enfin, ela konta nos tambe lo siguiente di e mes un gran poeta Colombiano, ku mester a hui for di su pais, pasobra segun nan ta bisa, ela habri graf di su frei k'a muri, pa sunchie. Poeta te bai!

E tabata na hotel di Alfred Pelliser e meneer ta konta nos, i e Alfred aki a bin sere konosi ku su ruman muhe Consuelo i pidie skirbi un berso p'e manera den e tempunan aja tabata kustumber. Wel Julio Flores a hala su stul atras i papia:

Consuelo
 Don que solo de Dios alcanza
 Ven Consuelo
 Y consuela al peregrino
 Que prosigue su camino
 Sin consuelo
 Sin Esperanza.

(Julio Flores tabata na kaminda di Venezuela). Di e dos piroponan aki, pasobra ta esei nan ta, nos ta gusta esun di Paulita mas. E ta hasi nos korda riba un otro piropito, spanjo e biaha aki, na kua e ta hopi paresi, i ku Julio Flores sin duda lo tabata konose:

Ojos claros serenos
 Si de un dulce mirar
 Sois alabados
 Porque si me mirais
 Me mirais
 Airados?

E kadans o mihor dicho e swing ta hopi meskos no? Bon, un poeta nunca no ta completamente so tampoko.

UW GELD

*

IS

*

VEILIG

BIJ

**DE HOLLANDSCHE
 BANK - UNIE. N.V.**

E delaster dos bersonan nos por tradusi ku: trose wowo malu.

Nos lo tabatatin gana di tradusi tur e poemanan aki na papiamentu, pero nos no ta. Den e di prome por ehempel, sigur nos lo bin hanja nos ku "korokoro" i algun palabra 'malu' manera di kon k..... nan no ta jamabu di Lima etc.

Te aworo o mihor dicho:
 "Te Despues".

LUNA I TELEVISION

Ta duel Ruku ku klaramente televishon Antiyano ainda no ta kapasitá, probablemente ekonomiko, pa por a relata un sukseso di tan importansha manera yegada riba luna direktamente, manera hopi di nos paisnan bisinja si tabata por.

Pro Arte

Ruku ta felisita Korsow ku su akademia di arte pintoril i plastiko ku a kaba di habri.

Awor nos falta na Korsow un skol pro arte escenico, ku nos ta spera ku lo sigui pronto.

URUKU

Antoine J. Maduro over Ruku in Ensayo pa yega na un ortografia uniforme pa nos papiamentu. "Ruku: En portugues Uruku.

De origen Guaraní i de Ketchwa segun otros".

Het pleit over de herkomst van Ruku en andere Ruku-kwesties waartoe wij de cultuurminnaars hebben opgeroepen, als een soort Uhuru, begint overigens al te komen. We bezitten in ieder geval nu reeds een even uitvoerig als diepgaand artikel van de hand van dr Chr. Engels, die we na onze beschouwingen in ons eerste nummer voor onze lezers niet meer hoeven te classificeren. Maar laten we van de gelegenheid gebruik maken en hier iets recht zetten. Het artikel: „Naar aanleiding van de naam Ruku van ons tijdschrift”, evenals alle andere niet ondertekende artikelen opmerkingen enz. in het eerste nummer zowel als in dit nummer van ons tijdschrift, zijn van de hand van Frank Martinus, die zich zo nu en dan ook Frank Martinus Arion noemt, omdat Arion behalve de naam van zijn vader, ook de naam van een griekse blijspeldichter was en dus voor hem dichters betekent. J. Hering, de naam die direkt onder de titel van het artikel in ons eerste nummer staat hoort bij het citaat uit zijn boek: Beschrijvingen van het eiland Curaçao, uit 1779 waar we de inspiratie voor de naamgeving van ons blad vandaan hebben. Hoewel iemand geacht kan worden, en in verband met de voortbestaanstheorieën zeker, ook na zijn dood voor zijn daden verantwoordelijk te blijven, hebben we toch niet graag dat onze lezers met Hering zouden gaan polemiseren, want zijn verdediging zal toch maar weer op onze rug moeten komen, die wel breed is maar..... laten de doden zo niet zichzelf begraven, dan toch zich zelf verdedigen.

DE FATSOENLIJKE BLANKE

In ons vorig nummer beschouwden wij, in het artikel Introductie, het begrip renaissance zoals Europa dat heeft geëxporteerd, als een van de oorzaken van de superioriteitsgevoel van de blanke. Geen blanke zou zich immers op een hoger standpunt dan wie dan ook stellen, als hij alleen maar het feit voor ogen hield, dat zijn voorouders in holle boomstammen, de verschillende Europese rivieren Rijn, Donau, Loire zijn komen afzakken oftewel omhoog zijn geroeid. Wij hebben, als tegenwicht voor de spiegel van hoogcultuur en terecht ook van hoogconjunctuur die de blanken zichzelf plegen voor te houden, voor wat betreft Holland, hun even de spiegel van hun barbarisme voorgehouden. We zouden dit uiteraard ook voor de andere volkeren van Europa kunnen doen, maar stellen dat even uit, omdat Van Walbeek en Legrand nu eenmaal de Nederlandse vlag hier hebben gebracht.

Willen we er rekening mee houden, dat de wereld ooit zich ontwikkelt tot een gezonde samenleving, een waarin het racisme zeker voor wat betreft zwart en blank, voorlopig het hoofdracisme, geen rol meer speelt, dan is dit alleen maar mogelijk als er een beroep gedaan kan worden —, een beroep waar er een antwoord op komt — op de fatsoenlijke blanke, de blanke gentleman voor mijn part. Alleen deze zeldzaam voorkomende man kan het gezicht van de blanke Europese volkeren nog omhoog houden.

De fatsoenlijke blanke is in de eerste plaats volgens ons de man, die rigoreus het barbaristische verleden van zijn stamgenoten becritiseert en afzweert; die slavernij en kolonialisme, maar vooral slavernij, omdat daarin het racistische zit, afwijst.

Voor deze man zullen de hooggeroemde tijdperken van Europa radikaal in aanzien dalen. Men moet, en de zwarte of gekleurde man moet dit zeker, van hem de fundamentele indruk krijgen, dat hij, indien hij in het verleden geleefd had b.v. geen slaven er op na zou hebben gehouden. Hoe deze man dit klaarspeelt is zijn zaak, maar het is voor hem noodzaak wil hij tot de verbintenis van blank en zwart bijdragen, die gebaseerd is op vertrouwen. (Met hetzelfde probleem zat en zit de jeugd van Duitsland, die het Hitler verleden wil afzweren). Eldridge Cleaver in zijn *Soul on Ice*,

constateert voor Amerika reeds het bestaan van een groep van deze fatsoenlijke blanken. Vooral onder de blanke jeugd. En de hoofdfiguur in Van de Walle's „Een vlek op de rug”, die ten opzichte van zijn stamgenoten de indruk maakt van tamelijk integer te zijn, behoort hiertoe. De meest opvallende eigenschap waarover deze fatsoenlijke blanke moet beschikken is moed.

Hij moet zijn blank verleden doorzien, en de zwarte vlekken er in ontdekken. Als hij integer is, zal hij het superioriteitsgevoel waarmee hij is opgevoed afleggen en de zwarte man tegemoet treden als een mens, die zich bewust is van zijn eigen feilen en historisch falen. Wanneer deze fatsoenlijke man in staat is de gekleurde man te ontmoeten, gebeurt er hebben we de indruk, iets prachtigs. Er is dan niet meer een black power aan de ene kant die naar erkenning streeft en een white power, die dit streven tracht tegen te gaan, maar een Black and White power, die optredend als derde kracht in de maatschappij, verder gaat om de in menig opzicht verstarde blanke maatschappij met zijn stuwende progressieve denkwijze, verder te brengen. En deze fase zal meer zijn dan een balans, het zal betekenen dat de mensheid werkelijk een stap zal hebben gezet naar een hoger plan van leven.

Om zover te komen is dunkt ons vooral nodig, dat in Europese landen, de zwarte kant van de renaissance, om de Europese cultuur even hiermee aan te geven, de slavernij dus, voortdurend wordt onderwezen als correctie op de moraal van de Europese mens.

In een zwart land, *moet* ze onderwezen worden, als black power tegenover de nog steeds bestaande Europese gevoelens van suprematie.

Voor wat onze maatschappij betreft is de studie van de periode van de slavernij al

gedaan, laatstelijk door Dr. Paula. We citeren van hem in dit verband: „We believe that the proper examination of the two centuries of slavery can arouse a feeling of solidarity with those who have carried the burden of that period. *And why should such feeling of solidarity not serve as a valuable source from which the succeeding generations can draw vigour for a worthy existence?* (From Objective to subjective social barriers, Curaçao, 1967, blz. 63.

Maar behalve studeren, moeten we ook daden stellen. Daden die de voze historische blanke suprematie tot het verleden doen gaan behoren. Wij zouden dus bijvoorbeeld kunnen beginnen, met aan het Peter Stuyvesantcollege een andere naam te geven. We moeten het doen, willen we met onze Stichting voor een Antilliaanse Identiteit en met onze Emancipatieprijs niet belachelijk blijven. Het beeld van Peter Stuyvesant is uit onze geschiedenis natuurlijk niet meer weg te halen zonder geschiedvervalsing, maar in onze gemeenschap hoort het beeld van een van de grootste slavendirecteuren niet thuis. Het Stuyvesantcollege wordt college Tula of Carpata. Misschien beide. En mochten de Antillen ooit een universiteit rijk zijn, en het zal er een moeten zijn waar het onderwijs in de rechten van de mens programma-punt nummer een wordt, dan zal deze hogeschool ook Tula en/of Carpata moeten heten. Willen we onszelf met onze Emancipatieprijs au serieux nemen, dan wordt het tijd, en het is het minste wat we voorlopig kunnen doen, hun hun hoofden terug te geven. Of hun lichamen. Het een en het ander moet in ieder geval weer bij elkaar komen. Misschien kunnen we dan beginnen te spreken van een geheelde wond (Natuurlijk moeten straten als W.I. Compagniestraat ook andere namen krijgen).

E espacio aki ta reservá pa

NOS,

den otro edicion y riba mesun pagina no. 9 aki, lo bo sabi kende

NOS

ta.

LUNA RIBA LUNA

Un amigu a konta Ruku un kos gracioso, ku riba su mes ta kasi un poema. E ta propone di no papia riba e (sorto di) tera ku tin riba luna, pasobra ta riba tera so por tin tera, sino di e (sorto di) luna ku tin riba luna.

DE BOLLEBOZEN

Er waren eens twee landen: Rusland en Amerika. In die landen woonden twee mannen, het gewone leven moe. Zij verlangden naar eenzaamheid en bestegen de top van hun nationale glorie. Daarop aangekomen konden zij met één blik hun land zien liggen. Beiden draaiden ze zich om en om, en hun ogenblik rondde de einder af. Ze zagen niets dan hun eigen land zover ze keken, of zij het wilden of niet.

Er steeg een maanraket op in de Russische ruimte, en een zonraket in de Amerikaanse tijd. Beide mannen volgden de baan van hun raket. Elk beschreef hierbij de bol van het heelal met de grote cirkel van zijn naticnaal gezichtsvermogen als uitgangspunt.

Het werden twee bollen die voldeden aan alle voorwaarden die Euclides aan een bol stelt. Het waren ideële werkelijkheden: men kan zich er moeilijk een voorstelling van maken. In werkelijkheid hebben zij dan ook geen enkel punt gemeen. Hoe is dit mogelijk?

ELSEVIER: KUNSTMATIGE OASE

In de Elsevier van juli toont Mevr. Hanny Lim, correspondentente van dit blad voor de Antillen, een ontwikkeling in de goede richting. Ze noemt de Antillen een kunstmatige oase en laat alvast blijken er niet voor te voelen (verder) aan het in standhouden van deze kunstmatige oase mee te werken.

LA VIDA ES UN SUEÑO

Miguel de Unamuno schreef en was alleen.

Toen de mensen slechts spraken en nog niet schreven, waren zij samen. Sinds ze schrijven, zijn zij alleen, en komt er geen eind aan hun dromen.

De lieve analfabeten leven samen en houden de wacht bij de stroom van het leven. De Unamuno schreef, hij was bijgevolg alleen. Het leven sleurde hem mee. Het leven was voor hem een droom.

RUKU

verschijnt om de drie weken of een maand.

Redacteur-uitgever: Frank Martinus.

Secretariaat: Postbus 783.

Advertenties: Dhr E.B. Edison, Tel. 12741.

Prijs per nummer f 1.50.

Abonnementsprijs voor 1969 f 7,—

te storten op girorekening no. 375586 ten name van Ruku.

Abonnement voor Nederland (luchtpost) f 12,— Ant. Crt. (Vijf nummers).

Ongesignde artikelen, gedichten, opmerkingen enz. zijn van Frank Martinus Arion.

Ruku neemt werk aan in het papiamentu, Nederlands, Engels en Spaans, bij voorkeur getikt met dubbele spatie.

Alle rechten voorbehouden.

PROF. JOHN A. LENT

Professor John A. Lent has studied the presses of the Philippines where he held a Fulbright grant; Japan; Norway; Korea; Taiwan and Netherlands Antilles. His articles on the presses of these nations have appeared in most major journals in the files of mass communications — both in Europe and Asia as well as the United States. He has also written three books on the presses of other nations and is editing a 20 chapter book on the presses of Asia at the present time. He holds bachelors and masters degrees in journalism and is a Ph D candidate in mass communications at Syracuse University. He has studied at the University of Oslo, Tokyo's Sophia University, University of Toronto and Guadalajara, Mexico Summer School in addition to his degree work at Ohio University and Syracuse. Beginning in the fall of 1969 he will be visiting associate professor of journalism at the University of Wyoming in Laramie.

Mass Media in the Netherlands Antilles

— By John A. Lent —

It is ironical that the first newspaper in the Netherlands Antilles ¹⁾ was published on St. Eustatius, which today is devoid of newspapers and ranks as one of the least populated and prosperous of the six islands.

The Gazette of St. Eustatius was published between the years 1790—93. Printed by Edward Luther Low, who advertised that he did all "manner of printing..... with case (care?) and dispatch," the *Gazette* was bi-lingual, part Dutch and part English. In a notice calling on the subscribers to pay their bills, Low assured them "their neglect [sic] will lay him under many Inconveniences." ²⁾ Hartog feels the *Gazette* may have existed before the above dates, seeing that St. Eustatius was in a golden age ³⁾ before the British conquered the island February 3, 1781:

As in the meantime the North Americans had gone to trade elsewhere, the former prosperity never came back. Given the fact, however, that even after about ten years there was still a weekly (*The Gazette*) available makes us think that maybe, it has also existed during a more prosperous era ⁴⁾.

By 1905, only three issues ⁵⁾ of *The Gazette* remained; the were owned by a father Jan Paulus Delguer. Father Delguer quoted from these issues in a 1905 newspaper article. Excerpts follow:

(1) The six Netherlands Antilles include three in the ABC group and three in the "S" or Windward group. The ABC's are Aruba, Bonaire and Curaçao, located slightly north of Venezuela; the "S" group consists of St. Eustatius, St. Maarten and Saba, located further north nearer Puerto Rico.

(2) Hartog, Johan, *Journalistiek leven in Curaçao*, Utrecht: Dekker and van der Vegt N.V., 1944, p. 79.

(3) North Americans were provided weaponry via St. Eustatius during the American Revolutionary War. (Hartog, *op. cit.*, p. 122).

(4) *Ibid.*

(5) These issues were: June 23, 1790; December 28, 1792 and January 25, 1793.

"Run Away

"A negro woman Dinah, belonging to Mr. Charles Chadwick of St. Martinus, about 5 feet high, rather square over the shoulders, a remarkable hairy face breast, a reward of eight Joes will be paid down on her delivery to Captain Chadwick at St. Martinus."

The following advertisement taken from one of the *Gazettes* gives an indication of what one man felt about his wife:

"Run away last night my wife, Bridget Coole; she is a tight neat body, and has lost one leg. She was seen riding behind the priest of the parish through Termoy; and we never was [sic] married. I will pay no debt that she does contract, she lisps with one tooth, and is always talking about Fairies, and is of no use but to the owner. [n.b.!]

Rhelim Coole
his † mark." ⁶

The second recorded newspaper in the Netherlands Antilles was *De Curaçaosche Courant*, a weekly first published on December 11, 1812, as *The Curaçao Gazette and Commercial Advertiser*. The newspaper became the *Courant* in 1816 and still appears weekly today as the official organ of the government on Curaçao ⁷⁾. First publisher of the *Courant* was William Lee, "printer to the King's most excellent Majesty." Lee had been in the printing business in Caracas and came to the islands

(6) *Ibid.* See Plate I of August 31, 1792, *St. Eustatius Gazette*, for other advertisements of the day.

(7) "When the need of a newspaper was beginning to be felt and Lee attempted to supply it, one of those supporting him was Governor Hodgson, who appointed him Printer to the King's Most Excellent Majesty. Lee, in return, for certain privileges, also printed official announcements. Until the opening years of the 20th century the *Curaçaosche Courant* continued to perform its dual function of newspaper and semi-official gazette. However, when other papers took over the dissemination of news, Curaçao's oldest newsletter restricted the scope of its activities to official publications." (Hartog, Johan., *Curaçao From Colonial Dependence to Autonomy*, Oranjestad: De Wit Inc., 1968, p. 227.)

in March, 1812 after an earthquake, which killed 12,000 Venezuelans, destroyed his shop.

Salvaging as much of his printing equipment as possible, Lee set up his print shop in nearby Curaçao. Upon his death in 1823, Lee's wife took over the newspaper.

Apparently the *Curaçosche Courant* didn't reach neighboring Aruba, 15 miles away. "It is odd among the stream of news issuing from the governor's pen, we hardly find any mention of the *Curaçosche Courant*, though this paper was the newspaper for Aruba; the press organ deemed worthy of faithful mention each month, the news bulletin repeatedly referred to as 'circulating', that paper is *De Volksvriend* (*Peoples' Friend*)⁸). Information between Aruba and Curaçao was transmitted primarily through monthly reports from the Aruban lieutenant-governor to the governor on Curaçao. Such reports pertained to births, deaths, the weather and marriages.

The lack of an abundance of newspapers during the 18th and 19th centuries can be attributed to at least three phenomena: insufficient educational and cultural training, small, isolated populations and a mixture of languages. On Aruba, there was no form of education as late as 1816 and only 31 pupils in a Mr. Van Eekhout's 1824 school. The situation was not much better on Curaçao:

The Company, holding the view that education was a matter concerning the clerical authorities rather than themselves, did not bother greatly about it.

Sometimes old service men, whatever their qualifications, settled here as teachers. Usually keeping a one-room school here, they⁹) sometimes entered the service of the wealthier families as tutors.

(8) "It has taken us quite some doing to solve the question as to what kind of paper this *Peoples' Friend* might have been. After a good deal of research we could be certain that no paper of that name ever left the Curaçao presses. In the Netherlands, however, this almanac-like nineteenth century name was smugly borne by some ten more or less pretentious papers.

"..... The famous paper proved to be..... the monthly magazine of an organization with a very long-winded name: The Dutch Society for the Promotion of the Abolishment of Strong Drink! It was circulated here at the order of the minister of the colonies, after having seen the light in 1846. The *Peoples' Friend* drew out its existence till the century's close. This was the source whence the Arubans

When Governor Kikkert arrived on Curaçao in 1816, he reported the state of education there as wretched. "From his report we also learn that it was still customary for persons without means of subsistence to found schools in order to earn a living, even though they themselves might have hardly any education at all."¹⁰

It was only during the second half of the 19th century that schools attracted children in appreciable numbers. In 1863, there were 1850 school-going children; 1878, 2178; 1880, 2500¹¹). In contrast, although no compulsory education is stipulated today, most Antilleans are well educated.

Because of small, isolated populations, communications was able to take place despite the lack of newspapers. Even today, the largest two Antillean islands, Curaçao and Aruba, have populations of 130,000 and 60,000 respectively. The largest city of the islands is Willemstad (60,000), the central seat of government in Curaçao. The oldest population figure recorded for Curaçao is for 1635 when there were 462 inhabitants, including 50 Indians. By 1789, it rose to 19,544; by 1833, it had dropped to 15,027, mainly because of the departure of a number of Jewish families. In 1816, Aruba only had 1732 inhabitants while Bonaire had 1135¹²).

Portuguese, Dutch, English, Spanish, Papiamento, Géné¹³) — these were languages the Antilleans have had to cope with over the years. Today, most residents of Aruba and Curaçao at least, speak three and four languages — usually Dutch, Papiamento, English and Spanish. Spoken

derived their news." (Hartog, Johan., *Aruba: Past and Present*, Oranjestad: D.J. De Wit, 1961, p. 196.)

(9) Hartog, *Aruba: Past and Present*, op. cit., p. 155.

(10) *Ibid.*, p. 156.

(11) Hartog, *Curaçao*, op. cit. p. 298.

(12) *Ibid.*, p. 222.

(13) A language which existed side by side with Papiamento. It was a secret language used by the slaves among themselves. "Though the slaves were not allowed to speak to each other in the presence of the master, singing was a different matter, since it increased their working capacity. And so the cunning slaves were able to improvise quasi-working songs, in which they mocked their masters." The language did not survive. (Hartog, *Curaçao*, op. cit., p. 158)

by the Jewish population during the 18th century, Portuguese became the dominant language of the islands; from Portuguese, a corrupt variant arose among the less-educated class. Called gibberish or papiamento (from Portuguese "papear," meaning to jabber or mutter; or from Spanish "papear", to speak incoherently), the language is very popular on the islands today.

The year 1812, however, should be acclaimed the beginning of journalism in the Antilles for it was in that year that the main island, Curaçao, received its first printing press. Before this time, mass-communicated items were duplicated either in manuscript or sent to New York to be printed. Curaçao was one of the last major Caribbean islands to have a press: Jamaica had its press as early as 1717, Martinique in 1727 and Santo Domingo, 1750.

However, the presses ¹⁴⁾ must not have been put into use fully because between 1812 and 1884, only 21 periodicals were published in Curaçao, 18 of which were published between 1870—84. In fact, Hartog doesn't list any newspaper on Curaçao, besides the *Courant*, until 1864 when *Shema Israel* was published as an organ for the Jewish community ¹⁵⁾.

The following year, *El Evangelico Liberal* was published and in 1870, two periodicals appeared, *Noticioso* and *De Onpartijdige. Civilisadó*, paper of the people as its motto claimed, was the first newspaper to use Papiamento; this was in 1871. The weekly *The Impulse* was the other creation of 1871. Periodicals of 1872 were *L'Echo de Curaçao*, in French and Spanish, and the weekly *De Onafhanke-lijke*. The Spanish weekly, *El Imparcial*, printed first in 1874 was one of the longest lived of the early Curaçao newspapers; it died in 1916. Other precursors of

Curaçao journalism were: 1875 — *El Correo de las Antillas, Progreso*, and *De Vrijmoedige*, a weekly that lasted until 1920; 1879 — *Boletin de la Libreria de Agustin Bethencourt e Hijos*; 1883 — *El Ensayo, El Liberal*, and *Revisor*. (See Chart I for complete list of newspapers in Netherlands Antilles until 1945.)

Amigoe di Curaçao, the oldest contemporary newspaper in the islands, was founded December 21, 1883 as a weekly. From the beginning, it was a voice for the Roman Catholics, founded by the first Dominican Apostolic Vicar of Curaçao, Father Henricus J. A. van Ewijk. Originally *Amigoe* was bi-lingual (Dutch and Papiamento) but after 1900, the only Papiamento that remained in the paper was in its nameplate. Papiamento was dropped because in 1900, *La Cruz*, also a Catholic weekly, published in the native tongue. *Amigoe* went twice weekly in 1935 and daily in 1941.

Over in Aruba, the first periodicals came six decades later than Lee's *Courant*. A paper, *Express Office*, of which little is known, was published on Aruba in 1874, followed by the weeklies *El Semanario* (1890), *De Arubaansche Courant* (1894) and *El Farro* (1899). *Semanario* was tri-lingual (Spanish, Dutch and Papiamento) publishing "news and particulars" during its five year lifetime. Its publisher-editor, William "Cornelis" Gruenings, was extremely critical of the Roman Catholic Church. *De Arubaansche Courant* and *El Farro* were both tri-lingual, the former published and edited by Jan Jacob Beaujon, while *El Farro* was edited by a merchant, Leonardo Macabeo Henriquez. Despite these efforts, however, it was not until 1931 that printing took place in the "modern sense." ¹⁶⁾

Before the first wireless station was established in Curaçao in 1908, the islands communicated with the outside world only by being on certain steamship lines. Before 1850 there were no steamship lines calling at Curaçao but in that year the Curaçoesche Pakketvaart Maatschappij (Curaçao Packet Company) connected the islands to the St. Thomas route, thus coupling Curaçao with the British steamer service calling at St. Thomas ¹⁷⁾. Of course, mail

(14) We know there were other presses in the islands from what Hartog tells us:

"..... and thus the first printing office of the (Catholic) Vicariate came into being at Barber in 1843, to be followed in 1848 by a second at Santa Rosa. The latter was founded when the parish priest on returning from leave, not only brought a printing press with him, but also a printer..... to operate it..... While no product of the Vicariate's printing office at Barber has come down to us, we still possess several booklets printed at Santa Rosa, both Dutch and Papiamento specimens. The mission priests displayed great publishing zeal. Between 1850 and 1901 they brought out no fewer than 72 titles." (Hartog, *Curaçao*....., op. cit., pp. 301-2.)

(15) Hartog, *Journalistiek*, op. cit., p. 26.

(16) Hartog, *Aruba*....., op. cit., p. 301.

(17) Hartog, *Curaçao*....., op. cit., p. 256.

was the medium of communication but oftentimes foreign newspapers were delivered to Curaçao hotels. Hotels charged local residents a fee to read the foreign journals but strangers were not charged.

WIRELESS ARRIVES

A conflict which almost ended in war with Venezuela is given credit for setting up the first wireless connection for Curaçao.

When therefore in 1908 Dutch warships were sent to patrol the area off the Venezuelan coast, a complete set of wireless equipment arrived here. It was powered by a petrol generator and petrol was very hard to come by in the Curaçao of those days.....¹⁸⁾.

But the wireless saw limited use until it was put at the disposal of the public in 1921. Before then it was not used to communicate with the outside world directly but only with ships and the islands of the insular territory. Aruba had wireless in 1911 but the Arubans used theirs only to communicate with Curaçao. Only one man on Aruba knew how to operate the wireless so when he was sick, there were no wireless transmissions that day.

Aruba's isolated position is illustrated by this review of the journal of Lt. Gov. Hendrik J. Beaujon, in command of Aruba from 1911 to 1921:

The word 'war' does not even occur there; not a single allusion is made to the upheaval of European conditions. A person not knowing about it from other sources would not be able to gather from this painstakingly kept diary that there had ever been a war at all.

The wireless had already been introduced in those days. But it did not report the outbreak of war. Was the battery spent? Or was there not enough wind to set the little mill going?..... not until some days after the war (World War I) had started was intelligence about the fact received by means of the *Boletin Comercial*, a paper published in Curaçao. Sailings from Curaçao to our island taking place only at irregular intervals, this newsource was received here in the form of neatly tied up piles of back numbers¹⁹⁾.

But, let's not get too far ahead of ourselves — we were discussing the periodicals of the 19th century. With the use of some generalizations, one notes that between 1874²⁰⁾ and 1945, Aruba had 42 publications, one more regular than weekly in frequency of issue; most of them bi- or tri-lingual. Dutch seemed to be used, solely or in combination with other languages, more than the other tongues. During the period 1812 to 1945, Curaçao had 211 publications, only 14 could be assigned a daily classification. According to Hartog, the first dailies on Curaçao, and therefore the Antilles, were *Express Office* in 1885 and *Oficina Maritima* in 1886. Fifty-five publications were launched in the two decade period, 1880—99, compared to only 16 for the eras before 1880.

Because of the scarcity of publications, any newsletter or regularly printed promotional piece was classed as a periodical. Thus, in the list shown in Chart I, one sees publications printed by hotels (*Strand News*), movie theatres, radio stations, racing clubs, the British Consulate, sports organizations, civic clubs, churches, anti-clerical organizations and political entities. According to Hartog, the large number of periodicals published by the social, civic and sports clubs attested to the significant role these groups played in the cultural development of the islands.

20TH CENTURY COMMUNICATIONS

Whereas communications revolutions (yellow and jazz journalism, profit-making newspapering, electronics media) were maturing to adolescence elsewhere during the 20th century, in the Antilles the revolution was still in a fetal stage.

The development of oil refineries on Curaçao and Aruba in the early decades of the century brought the islands partially out of isolation but one only has to look over a list of firsts to realize communications' late start.

(18) *Ibid.*, p. 269.

(19) Hartog, *Aruba* *op. cit.*, p. 249.

(20) Hartog gave some clue for the late development of the Aruban press: "There could not be any newspapers in Aruba until deep into the 19th century because Aruba was a closed society until the 19th century. No Negroes settled here til 1800 and there was just one white man here before then." (Personal interview, Johan. Hartog, librarian and historian, Aruba Public Library, Oranjestad, August 29, 1968).

For example, on Aruba the first daily was not issued until 1938. The *Aruba Post*, as the paper was named, was edited by Simson Vieyra, who:

... used bad English to promulgate news items from all over the world. Being a telegraph operator by profession, he simply jotted down bits of broadcasts by American news agencies, and printed them without more ado. As a cultural manifestation, the importance of this paper was zero ²¹).

By 1946, the *Post* had floundered and a bookseller acquired the remnant of the paper and formed the *Arubaanse Courant*, ²²) which became a successful daily by 1952. Later it was merged with *La Prensa*, of Curaçao.

Dissemination of information on Aruba in the early 1930's was as rudimentary as described here:

Lt.-Gov. Isaac Wagemaker hit upon a felicitous idea (to dispense information on the island): he called in the aid of the parish priests to divulge his communication. Thus Wagemaker conducts the campaign against tuberculosis as well as his fight against alcoholism via the Roman Catholic pulpits. He even has the parish-priests read out instructions on the use of that odd novelty; the telephone ²³).

Quickly, a few more indications of the late communications development: only 5,000 wireless sets were in use on Aruba in 1952, 8,000 on Curaçao; the Antillean book trade was stagnant until after World War II; ²⁴) the first Aruban movie theater was developed in 1919 ²⁵) and the island's first drive in theater arrived in 1968.

Curaçao saw its first film shows in 1897 — they were called "cinematographic views," employing a train oil lamp for the source of light. After 1908, the "cinema proper" was developed on Curaçao, using imported pictures from Caracas and an electric generator for a power source. Even today, there are no movie studios for the production of native motion pictures on any of the Antillean islands.

Private individuals on Curaçao had experimented with radio broadcasts at the beginning of the 1930's and in 1933 Curaçoise Radio Vereniging (Curaçao Broadcasting Association) entered the field.

From CRV, an executive body called Curom was initiated in 1937. Curom avoided the use of advertising at first. The broadcasting chain of Horacio E. Hoyer was established in March, 1954 when Radio Hoyer I went on the air. Radio Hoyer II followed in March, 1957 and Hoyer III on Bonaire in 1960.

In 1955, Carl Heillegger organized Radio Caribe, the third commercial station on Curaçao; Curom is government subsidized. (See Chart II for a summary of present day Antillean broadcasting.) Aruba has had radio broadcasting only since the 1950's. Voice di Aruba was the first commercial station, followed shortly after in 1958 by Radio Victoria and Radio Kelkboom and in 1962 by Radio Antilliana. Television came to Curaçao in 1960 and Aruba in 1963.

MEDIA TODAY

The capital island, Curaçao, has three daily newspapers, three radio stations, one TV channel and one publication which would deserve the label, magazine. Aruba has only one daily (the other paper calling itself an Aruban daily, *Amigoe di Aruba*, is actually a Curaçao paper), four radio stations, one TV channel, no magazines and a few assorted governmental and industrial house organs. Bonaire has one radio station, no printed media and the "S" islands don't even fare that well.

Curaçao dailies are *Amigoe di Curaçao*, *Beurs- en Nieuwsberichten* and *La Prensa*. The former two are in the Dutch language while *La Prensa* employs Papiamentu; all have nearly the same circulation, 8,000 to 9,000, and number of pages daily, 8-16.

(21) Hartog, *Aruba*, *op. cit.*, p. 404.

(22) Hartog said: "With its circulation of almost 2,000 copies this was the first real daily paper of Aruba." (Hartog, *Aruba*, *op. cit.*, p. 405.)

(23) *Ibid.*, pp. 336-7.

(24) A book industry had been in operation at Sint Nicolaas, Aruba, for years but the establishment of a bookseller's shop at Oranjestad in December, 1948, was the impetus.

(25) "The same spirit of enterprise which made him publish Aruba's first newspaper by the end of the 19th century, caused L.J.M. Henriquez to set up a cinema in 1919. Of course, this was only a tentative beginning, but for the sedate Aruba of those days Henriquez' initiative was momentous." (Hartog, *Aruba*, *op. cit.*, pp. 201-2.)

La Prensa was founded in 1928 as a Spanish daily by Jorge Bartolomeo Suarez, whereas *Beurs- en Nieuwsberichten* (translated "news from the stock exchange")²⁶ was created as a Dutch language, neutral newspaper in 1935. The most influential Curaçao weekly is *La Cruz*, a Papiamentu organ of the Roman Catholic Church. Official publications are the weekly *Curaçaosche Courant* (1812); *Voorlichting* (1956), irregular Government Information Service distributed to 44,000 people; *Corsow*, another irregularly issued GIS publication. The latter two employ Papiamentu and Dutch. Two party newspapers have come into existence since the first political parties were established in the 1940's: *Democraat* (1945), a monthly in Papiamentu, Dutch and English, published by the Democratische Partij and *Nacional* (1967), a weekly in Papiamentu published by the Partido Nacional di Pueblo.

Other categories of Curaçao publications currently published are: Union or labor periodicals — *La Union* (1922), weekly in Dutch and Papiamentu; *Petrolero* (1963), a monthly in Papiamentu published by the Petroleum Workers Federation; *Voz di C.F.W.* (1967 and now defunct probably), monthly in Papiamentu published by Curaçaosche Federatie van Werknemers; *De Ambtenaar* (1937), Dutch language monthly. Circulations of the union newspapers are from 2,500 to 3,000.

Still other contemporary Curaçao publications are *Opinion* (1964), irregularly issued Papiamentu magazine; *Vito* (1965), monthly in Dutch and Papiamentu; *El Venezolano* (1966), Spanish monthly; *Antilliaans Juristenblad* (1953), Dutch quarterly; *Radio Teatro Television* (1965), Dutch and Papiamentu weekly; *Cooperador* (1964), Papiamentu. Circulation of these periodicals is generally in the 2,000 to 3,000 bracket.

Aruban-based publications are headed by the G. J. Schouten newspapers — *Chuchubi* (Chirping bird), a Papiamentu weekly founded in 1947 and *The News*, English

(26) A *Beurs* editor said the title is "ridiculously misleading." "We have very little stock market news; people think I'm a financial expert when I know very little about the market. It's just a name the paper has". (Personal interview, R. van Goens, Willemstad, Curaçao, September 2, 1968.)

daily established in 1962 —, and by the Catholic-owned *Amigoe di Aruba*, a Dutch daily. *Amigoe di Aruba* and *Arubaanse Courant* actually are incorporated into Curaçao newspapers. *Amigoe di Aruba* is the same *Amigoe* (verbatim) that appears in Curaçao — the only difference is the name change. The *Courant*, which was a separate publication when founded in 1939, has since merged with Curaçao's *La Prensa*. *La Prensa-Arubaanse Courant* is distributed on both islands. The fifth Aruban newspaper is *The Local*, an English weekly tabloid founded in 1948. All five publications have circulations in the 1,500 to 3,500 range, all published from 8-16 pages per issue. House organs on Aruba are *Aruba Esso News* (1940), biweekly English-Papiamentu organ of Lago Oil and *Barcadera News* (1964), an English monthly issued by Aruba Chemical Industries. *Esso News* claims a distribution of 7,000.

Still other Aruban publications are: *Justicia* (1955), Dutch quarterly of 200 circulation; *Noticiero di I.O.W.U.A.* (1964), a Papiamentu-English monthly and *Reportero Grafico*, Papiamentu bimonthly²⁷).

Bonaire has one contemporary publication: *Eco di Bonaire*, a monthly organ of the Partido Democratico Bonairiano. Published in Papiamentu, *Eco* has a circulation of 2,500, 4-8 pages monthly.

Only known medium in the "S" group is *The Windward Islands' Opinion*, created in 1959 as an English weekly. Published on St. Maarten, the *Opinion* maintains a circulation of 1,000²⁸).

(27) These lists of periodicals were taken from a mimeographed report in the office of Hector Suarez in the Curaçao Government Building.

(28) There have been a few other publications on Bonaire and the "S" islands. *De Kampioen*, a Papiamentu monthly, was issued as an organ of the Soccer League of Bonaire in 1934. It consisted of one mimeographed sheet.

St. Maarten has had five other publications, at least. In 1911, there was *St. Maarten, Day by Day*, an English weekly that lasted until 1920. Its editor, Josiah Waymouth battled officialdom regularly, expounding on the many interisland political and economic problems.

In 1922, *The Dutch Windward Island Times*, an English fortnightly, was being printed on St. Kitts, B.W.I., and transported to St. Maarten.

New Life, "published at such dates and as often as circumstances under God permit," was edited by Waymouth also. The English language periodical had an extremely religious background, heralding itself as a messenger of God. In the first issue,

MEDIA PROBLEMS

Smallness is probably the root of most media problems in the Antilles — small populations, land areas and advertising markets.

Largest and most populous (as well as center of government and culture) is Curaçao, which is 38 miles long and from two to seven and one half miles wide. Aruba is 19 miles long and two to six miles wide.

So small are the islands that newspapers in Curaçao have a gentleman's agreement with the courts and police not to use any lawbreakers' names. To give offenders (whether murderer or wife beater) anonymity in such an interpersonal society, only initials may be used in police stories ²⁹).

Because the societal characteristic of personalness is dominant in the Antilles, newspapers often are careful of criticism lest it be taken personally. One editor ³⁰) claims he doesn't like to criticize the government because he might not be able to depend on government officials as sources in the future. Recently, the three dailies on Curaçao informed the movie theater owners that they were using too much sex in their newspaper advertisements. The four owners reacted by reducing their newspaper advertising budgets drastically ³¹).

Waymouth discussed his unsuccessful fight against the government via his *Day by Day*. *Bovenwindsche Stemmen* (Windward Voices) was a bi-weekly in English, despite its nameplate. Like all the other periodicals published on St. Maarten, *Stemmen* also was issued by the Methodists. At first, the paper dealt mainly with religion, politics, news. *Stemmen* died in 1942.

De Slag om Slag (Tit for Tat) was published on St. Maarten in 1934. The English weekly was very critical of the political and economic actions of the government. Editor Anthony R. Waters-Gravenhorst Brouwer was jailed frequently for his opinions. The periodical was dead by late 1939. (Hartog, *Journalistiek*, *op. cit.*, pp. 24, 79, 80, 81.)

(29) Personal interview, Jacques A. Hermelijn, head of Curaçao Government Information Service, Insular Government Office, Willemstad, Curaçao, September 2, 1968.

(30) Personal interview, R. van Goens, veteran staffer, *Beurs- en Nieuws-berichten*, Willemstad, September 3, 1968. Another editor Guillermo Rosario, of *Opinion*, said: "We're trying to be independent; we don't want governmental help because if we do accept such help, we can't write against the government anymore."

Despite having the second highest per capita income in the Caribbean and an illiteracy rate of only one or two per cent, the Netherlands Antilles have a relatively low newspaper consumption rate. Editors ³²) explain that Antilleans, especially those in the suburbs, do not care too much about what is happening in the world. They are interested in local news, particularly police reports, which can be gotten from radio broadcasts, many of which are in their native Papiamentu ³³).

Although Antilleans can read Dutch (as well as English, Spanish and Papiamentu) and nearly all papers are in Dutch, the people do not like the Dutch language ³⁴). Economical reasons account for the printed media's use of Dutch. News via telex is relayed from Holland, and in most cases, the newspapers cannot afford to have the news translated into Papiamentu. The structure of Papiamentu allows it to be translated for radio easier than for the printed page ³⁵). The language has no grammar; thus, one may write it as he wishes, but when it is written, it must be spelled in such a way that it sounds like the spoken word.

Newsstand and street sales of newspapers are almost non-existent in the Antilles; it's just too easy to home deliver the papers when one only has 70 square miles (as in Aruba) or 180 square miles (Curaçao) to cover. The dailies, *Amigoe di Curaçao*, *Beurs- en Nieuws-berichten* and *La Prensa* have circulations on Aruba; only *Amigoe*, however, has a separate Aruban news-gathering and circulation office and a separate Aruban edition. Aruban copy for *Amigoe* is place(d on a night flight to

(31) Personal interview, J.C. Maas, head editor, *Amigoe di Curaçao*, Willemstad, September 2, 1968; Personal interview with Toon van Dongen, acting publisher, *Amigoe di Aruba*, Oranjestad, August 27, 1968.

(32) Personal interview, Maas, *op. cit.*; personal interview, van Dongen, *op. cit.*

(33) Maas, *op. cit.*; personal interview, Audrey Maduro, manager, TELEARUBA, Oranjestad, August 27, 1968.

(34) Maas, *op. cit.*; personal interview, A.E. Panneflek, editor *La Cruz*, Willemstad, September 2-3, 1968; van Dongen, *op. cit.*

(35) van Dongen, *op. cit.*

Curaçao; the next day the printed *Amigoe di Aruba's* are likewise flown to Aruba at 4:45 p.m. Oftentimes, problems develop when flights are cancelled or when some hapless airline personnel put the news copy or printed editions on wrong flights — *Amigoe* has at times ended up in Santo Domingo and Caracas³⁶).

The mini nature of the Antilles has been accused of hindering press freedom. One government official said the smallness of an island government intimidates some editors; they feel the government is breathing right down their necks³⁷).

Press freedom is guaranteed in the Antillean Charter but editors are quick to point out instances of press suppression, usually of a subtle form. The ownership of influential newspapers is bothersome; of the three dailies published in Willemstad (capital of Curaçao) and circulated on Aruba, two (*La Prensa* and *Beurs*) are owned by the Democratische Partij (political party), which has been in power since 1954 and is expected to retain governmental control for a couple decades³⁸) still. The third daily, *Amigoe*, is owned by the Roman Catholic bishop of Willemstad, as are the two influential weeklies, *La Cruz* and *La Union*. Editors admit, with a defeated shrug of the shoulder, that they run everything that the government or church stipulates³⁹).

The only influential Aruban newspapers not controlled by a Curaçao party or the church are *The News* (daily) and the weekly *Chuchubi*, both operated by G. J. Schouten. Schouten, who decried the lack of press freedom in Curaçao at the 1967 Inter-American Press Association meeting, has taken great delight in using his newspapers as anti-government journals. Learning to cope with the repercussions, Schouten sells *Chuchubi* for one-half guilder (25c, U.S.), thus making the 8½ x 11 magazine-format newspaper "one of the most expensive in the world."⁴⁰) "For six months, *Chuchubi* was adless because of government pressure; occasionally merchants ran ads saying 'we're with you in your fight, *Chuchubi*' but they wouldn't sign the ads," Schouten said⁴¹). Schouten told advertisers either to sign their advertisements or "go to hell."⁴²).

Besides attacking government, *Chuchubi* has also taken shots at the Roman Catholic Church frequently. On an island where over 90% of the inhabitants are Catholic,

Chuchubi regularly features a page devoted to sex informing "informing the girls that the pill is for birth control and not colds."⁴³).

On Curaçao, Guillermo Rosario, editor of the magazine, *Opinion*, has had similar problems with the government. Rosario edited a weekly, *Un Po Ko* (A Little One), in which he regularly criticized the government. The newspaper was stencilled; no printer "had" the guts to print it,⁴⁴) afraid of losing the many governmental printing contracts. Unable to obtain advertisements, *Un Po Ko* relied on circulation alone. Rosario contends that one may write anything he wants but he should be ready to face the consequences; usually in the form of "foolish charges"⁴⁵) brought by the government. Rosario has been arrested three times by the government,

(36) Maas, *op. cit.*

(37) Personal interview, Hector Soares, government public relations, Government Building, Willemstad, September 4, 1968.

(38) van Goens, *op. cit.* The Democratische Partij has tried unsuccessfully to purchase *Amigoe* too.

(39) *Ibid.*; also, Panneflek, *op. cit.* "Anything the Democrat Party wants in our paper, we can't say no. Same with *Amigoe* and the church," van Goens said. He added: "The press is not free; you can't fight church and government. We're used to the lack of press freedom so what can you do about it. If you fight for freedom of the press, you will not get any more news." Hermeliyn feels there is press freedom on Curaçao, in fact, sometimes the "press is embarrassingly free. The fact that press critics can voice their opinions means we have freedom of press." (Hermeliyn, *op. cit.*)

(40) Personal interview, G.J. Schouten, director *The News* and *Chuchubi*, Oranjestad, August 29, 1968.

(41) *Ibid.* Schouten feels "it's better to lose one advertiser than a subscriber." If you lose a subscriber, a chain reaction could set in because of the smallness of the island, he reasons.

(42) *Ibid.*

(43) *Ibid.*

(44) Personal interview, Guillermo Rosario, editor *Opinion*, Willemstad, September 3, 4, 1968. Rosario feels his biggest problem is the lack of advertisements.

(45) *Ibid.* Usually, the "government gets you for something completely different from what you wrote". Rosario said. Hector Soares said: "there is more freedom here than anywhere else but one must take the consequences of writing."

once for smearing red paint on the statue of the queen of Holland ⁴⁶). After serving ten days and the government could not prove its charges, he was released.

Amigoe's editors in Curaçao and Aruba insisted there is complete freedom of the press in the islands; they said even though the government tries to suppress information sometimes, the final decision of publishing rests with the editors ⁴⁷). J. C. Maas, editor of *Amigoe di Curaçao*, recalls only one instance where the government interfered with the press; an *Amigoe* reporter was not received in the government offices for a short period ⁴⁸).

Antillean newspapers daily use editorials on page one, columns one or seven. Editorials are usually small, deal only with Antillean matters. The editorials in *Beurs* are distinguishable from other copy because they are set in reverse, white on black, and called the "Black Column." ⁴⁹). The dailies run a teenage page weekly as well as a weekly women's page. Editors explain there is not much "society" on the islands and women's pages are devoted more to features, recipes and fashions rather than weddings and engagements ⁵⁰). Sports pages appear daily, reporting on Holland and Antillean sporting events. Another feature of the dailies is the serial novel which is received from Holland via telex.

Reportorial staffs are very small; *Amigoe* has five employees working its Curaçao newsroom while *Beurs* has three. The dailies depend on strings of correspondents to report happenings on the ABC islands in addition to using the many governmental and church hand-outs. For international news, they clip Holland newspapers through contractual agreements with those newspapers ⁵¹). *Amigoe* and *Beurs* also subscribe to a Dutch news service. The news services of the United States are not used by the dailies, except for *The News* in Aruba, because they are too expensive and they'd require translators. Photographs of international events are flown from Holland which means it takes one or two days for the photograph to reach the islands.

Because of the limited market, the advertising ratio of Antillean newspapers has not approached that of the United States. Most newspapers contain two pages of advertisements on days when they run eight pages; five when they run twelve. The most profitable advertisements are those called *schakels* (links) in *Beurs* and

zoekertjes (small seekers) in *Amigoe* ⁵²). Similar to classified ads, they are usually one column inch deep and sell for six guilders (\$ 3 U.S.) per insertion. Some thought is being given to dropping Saturday editions of the dailies because of a lack of advertising and the five day work week. Antillean newspapers do not publish on Sunday; editors said they follow the Dutch thinking of not needing Sunday editions ⁵³). There are no morning papers in the Antilles because the inhabitants start work early and don't have time to read a morning newspaper.

According to some editors, ⁵⁴) people are attracted to the journalism profession because of its social status. A number of ex-newsmen have gone on to become government or business officials. Pay for top editors range from \$ 400 to \$ 750 (U.S.), which is a very comfortable living salary in the Antilles.

On-the-job training predominates because of the lack of journalism courses. Of the colleges, only Radulphus and Peter Stuyvesant even have school newspapers. *Amigoe*, and for some time *Beurs*, brought editors from Holland to operate their newsrooms. These men usually are on four year contracts and are free to return to Holland after that time. Gradually, this importation of editors will disappear because it is too costly to bring a man to the

(see page 25)

(46) *Ibid.* Rosario took his "case to the United Nations but it got bogged down through channels" and nothing developed.

(47) Maas, *op. cit.*; van Dongen, *op. cit.* Yet another editor, Schouten, said: "*Amigoe di Aruba* editors send material to *Amigoe di Curaçao* to be published. If it is too anti-government, the material is not printed." Panneflek said: "*Amigoe* is given a free hand to publish; it has had opinions different from the bishop."

(48) Maas, *op. cit.*

(49) Van Goens, *op. cit.*; Maas, *op. cit.*

(50) Maas, *op. cit.*; van Goens, *op. cit.*

(51) van Goens, *op. cit.*

(52) *Ibid.*

(53) Maas, *op. cit.*; van Goens, *op. cit.*

(54) van Dongen, *op. cit.*; Maas, *op. cit.*

CHART I

NETHERLANDS ANTILLEAN PERIODICALS UP TO 1945

ARUBA:

Periodical	Date	Frequency	Languages
Express Office	1874		
El Semanario	1890	weekly	Dutch, Spanish Papiamento
De Arubaansche Courant	1890	weekly	D, S, P
El Farro	1899	weekly	D, S, P
La Voz del Pueblo	1906	weekly	D, S, P
La Voz di Aruba	1907		
Pan Aruban	1929	weekly	English
Aruba Grafico	1932		
The Advertiser	1932		English
Brisa de Aruba	1933	weekly	Papiamento
El Despertador	1934	weekly	D, S, P, E
Strea di Nort	1934		
Geestelijke Groei	1935		D, P
El Observador	1935	weekly	D, E, P
The Eaglet	1936	weekly	English
El Regulador	1936	weekly	P, D
Aruba Post	1938	daily	English
Lago Safety	1938		English
La Voz di Aruba	1939	weekly	D, S, P
El Deporte	1939	weekly	S, P
The Arrow	1939	weekly	English
Rimboeflitsen	1940		
La Verdad	1940	weekly	D, S, P, E
Aruba Esso News	1940		E, P
Gevaar en Bescherming	1940		D, P, E
Tivoli Gazet	1940	weekly	D, P, E, S
Aruba Commercial	1941	monthly	
Op de Uitkijk	1940		D
Sportblad Caribe	1941	weekly	D, E
La Esfera	1942	weekly	D, S, P
El Regulador	1942	weekly	
De Lasso	1942		D
Maandblaadje	1942		D, P
El Noticiero	1942		D
Catholic News Bulletin	1943		English
Strand News	1943		English
Victoriablad	1944		
Alma Deportivo	1944		Papiamento
Sport	1945		Papiamento
Aruba	1945		D, P
Oranje	1945		
Adelante	1945		English, Spanish

BONAIRE:

De Kampioen	1934		Papiamento
-------------	------	--	------------

CURACAO:

Periodical	Date	Frequency	Languages
De Curaçaosche Courant	1812	weekly	Dutch
Shēma Israel	1864		
El Evangelio Liberal	1869		
Noticioso	1870		
De Onpartijdige	1870		
Civilisado	1871		Papiamento
The Impulse	1871	weekly	English
L'Echo de Curaçao	1872		
De Onafhankelijke	1872	weekly	
El Imparcial	1874	weekly	Spanish
El Correo de las Antillas	1875		Spanish
Progreso	1875		Papiamento
De Vrijmoedige	1875	weekly	
Boletin de la Libreria de Agustin Bethencourth e Hijos	1879		Spanish
La Industria	1879		
De Wekker	1879	weekly	Dutch
La Union	1882	weekly	Papiamento
El Comercio	1882	bi-weekly	Spanish
El Ensayo	1883		
El Liberal	1883		
Revisor	1883		Papiamento
Amigoe di Curaçao	1884	weekly	D, P
El Diario	1884		
De Voorbode	1884		
El Semenario del Hogar	1885		
El Azotador	1885		
Amigoe del Pueblo	1885		
El Cometa	1885		
El Vapulador	1885		S, P
Express Office	1885	first daily	
La Ilustracion	1886		Spanish
Notas y Letras	1886	weekly	Spanish
El Observador	1886	weekly	Spanish
Djimal	1886		
Las Antillas	1886		
Oficina Maritima	1886	daily	
El Boletin Avisador	1887		
La Verdad	1887	weekly	
El Canal	1887		
La Union	1889	bi-weekly	Papiamento
El Independiente	1889	weekly	
Home Journal	1889		
Le Phare de Curaçao	1890		French
La Voz de Punda	1890		
El Progreso	1891		
El Advisor	1891		
La Revista Filatelica	1891		
Boz Publica	1891		
El Semanario	1892		D, S, P
Les Indes Occidentales	1892		
El Ganimedes de las Damas	1893		
El Radio	1894		

Periodical	Date	Frequency	Languages
La Politica Venezolana	1895		
Curaçao Amusant	1895		D, S
El Poema	1895		Spanish
El Cronista	1895		
La Verdad	1896	weekly	
El Eco de Venezuela	1896	weekly	Spanish
El Payaso	1896		
El Porvenir	1896		
La Paz	1896		
El Albor	1896		
El Estandarte	1896	weekly	Papiamento
Ons Blaadje	1897		
El Anunciador	1897		
El Clarin Americano	1897		Spanish
Diario del Comercio	1897	daily	
El Zancudo	1897		
La Opinion Publica	1898		
La Patria Venezolana	1898		
La Tijera	1899		
La Luz	1899		
La Juventud Liberal	1899		
El Rayo X	1899		
La Cruz	1900	weekly	Papiamento
Ons Eiland	1900		
La Navaja	1900		
El Siglo XX	1900		
Excelsior	1900		
Boletin de Noticias de Venezuela	1901		
El Positivista	1901	weekly	
El Sol	1901		
Diario de Curaçao	1902	daily	
Eco de la Verdad	1902		
El Progreso	1903		
El Librepensador	1903		
El Herald	1905		Dutch, Papiamento
La Luz y Verdad	1906		
El Pregonero de la Colonia Curazao	1906	daily, weekly	
Ideas Modernas	1907		
El Tiempo	1907		
Boletin Comercial — Handelsblad	1908	daily	Spanish, English
Iris	1908		
El Sol	1910	daily, weekly	Papiamento
El Racionalista	1910		
Cardos y Lirios	1911		Spanish
Argus	1911		Dutch
Monthly Report	1911	monthly	English
Curaçao	1911		
Curaçaosche Koerier	1911		
El Tiempo	1912		Papiamento
Ala Blanca	1912		Papiamento
La Luz	1913		
El Andariego	1913		
Voz di Pueblo — De Volksstem	1916	bi-monthly	D, S, P
Cinematografia-	1918		
Bulletin of Wireless Messages	1918	daily	
La Mañana	1921	bi-weekly	

Periodical	Date	Frequency	Languages
La Verdad	1921	weekly	Spanish
Minerva	1922		
Lux	1922		Spanish
La Union	1922	weekly	P, D
La Esperanza	1923	weekly	Spanish
Miniaturas	1925		Spanish
De Schoolrevue	1925		
La Prensa	1928	daily	Spanish, Dutch
Curazao Ilustrado	1929	bi-weekly	Spanish
De Emmabode	1929		
Hou en Trouw	1929		D, E
De Sport	1931		
De Isla	1931		
Protestantenblad	1932		
De Onpartijdige	1932	bi-weekly	
The Advertiser	1932		
Het Contact	1933		
Mensajero de Cinelandia y Roxy	1933		
De Curom-Gids	1933		
De Curaçaosche Volkskrant	1934		D, S, E
La Tribuna	1934	weekly	D, S
De Stem	1934		
El Amigo del Hogar	1934		
El Noticiero	1934		S, P
Adilanti	1934		Papiamento
Beurs en Nieuwsberichten	1935	daily	Dutch
Curaçao Grafico	1935	bi-weekly	Spanish
Gids	1935		
Sportnieuws	1935		
Elite	1936	daily	Spanish
Radio Guia	1936	monthly	
Elite *	1936	daily	Spanish
Sports	1937		Spanish
Weekberichten	1937		
Maandelijks Advertentieblad voor Willemstad en Omgeving	1937		
Mededeelingen	1938		
Ons Kerkblad	1938		
De Brug	1938	weekly	Dutch
Het Contact	1938	weekly	Dutch
De Goede Stem	1938		
Curaçao	1938	weekly	Dutch
Het Kroonblad	1939		Dutch
C.S.C. Praatje	1939		D, P, E
Wenken voor de Politie	1939		
Luchtbescherming	1939		Dutch
Ala Blanca	1939		Papiamento
Stadseditie	1939	daily	Dutch
Irma	1939		
Prensa Libre	1939	weekly	Spanish
De Cactus	1939		
Mikve Israel	1940		D, S
De Politie op Curaçao	1940		
Jeugdblad	1940		Dutch
Hoger Op	1940		D, P
De Sport	1940		

* Elite first appeared from May to October 1936 and then restarted in November 1936 and finally died in May 1937.

Periodical	Date	Frequency	Languages
News Bulletin	1940		English
De Stoep	1940		Dutch
Het Vief-blaadje	1940		Dutch
De Verklikker	1940		
Roode Kruis Nieuws	1940		Dutch
Neerlandia	1940		
De E.K.-Gids	1941		Dutch
Comite Nederland	1941		Dutch
Militair- en Politietijdschrift voor Curaçao	1941		Dutch
Edifiquemos	1941		P, E, D
De Klok	1941		D, P
Jong Suriname	1941		Dutch
Maandblad van de Nederlandse Padvinders	1941		
Nos Centro	1941	weekly	
Vrouwen-Organisatie Curaçao	1941		Dutch
Daily Force	1942	daily	English, Spanish
Vuur!	1942		
Centrale van Koopvaardij-Officiëren	1942		
La Prensa Deportiva	1942	weekly	
Ariba	1943		
Jonge Wacht	1943		Dutch
Clubblad S.V. Groot Kwartier	1943		Dutch
Lux	1943		Dutch
Mededelingen — Comunicaciones	1943		
Leiding en Troost	1943		Dutch
Economische Berichten	1943		D, E
De Stem — The Voice	1943		English
De Passaat	1943		
Klok di Santa Famia	1943	weekly	Papiamentu
Veiligheidsdienst	1943		
De Snelle Koerier	1944	monthly	Dutch
Sportblad Van Engelen	1944		
Maduro-News	1944	monthly	English
Emmastad Berichten	1944	weekly	
De Knalpot	1944		
Shomer Hanoar — De Wachter der Jeugd	1944	bi-weekly	Dutch
Sportkoerier	1944	weekly	D, P, S
De Postduif	1944	bi-weekly	
Bazaar-Bazuin	1944		
Klein maar Dapper	1944		Dutch
Volgt Mij	1944		Dutch
Gydelcra	1944		Papiamentu
W.G.K.-Nieuws	1944		
Voorwaarts (Mind Your Own Business)	1944		
Het Contact	1945	monthly	Dutch
Eendracht maakt Macht	1945	monthly	Dutch
Democraat	1945		P, D
Recht en Vrijheid	1945		Dutch

Periodical	Date	Frequency	Languages
ST. EUSTATIUS			
The St. Eustatius Gazette	1790-3		Dutch, English
ST. MAARTEN			
St. Martin, Day by Day	1911		English
The Dutch Windward Islands Times	1922		English
New Life	1924	irregularly	English
Bovenwindsche Stemmen	1933	bi-weekly	English
De Slag om Slag	1934	weekly	English

(from page 19)

Antilles, accustom him to the islands and then lose him ⁵⁵).

As mentioned before, competing actively with the newspapers are TELEARUBA and TELECURACAO, electronic media owned by the government ⁵⁶) and leased to the Bartell Media Corporation of the United States. Newscasts on Aruban TV are in Papiamentu (two 5-minute presentations), one in Papiamentu, one in English. TELEARUBA uses Associated Press dispatches as well as local correspondents. TELECURACAO has two- 15 minute newscasts daily, one in Papiamentu and the other in Dutch. Besides local correspondents, the station uses CBS and Associated Press News.

(55) van Goens, *op. cit.* Also, the turnover in editors who come from Holland is high because many of these men refuse to be the dupes of the political parties. (Panneflek, *op. cit.*)

High per capita incomes (because of the Esso and Shell refineries on the islands) and a Latin philosophy of "enjoy today, pay tomorrow" account for the islands' extensive TV set ownership. On Curaçao, 18,000 of the 25,000 homes have sets; 70% of the 10,000 Aruban homes have TV sets.

Seeing that the printed media have never really caught on in the Antilles, all indications point to electronic media as the machinery for bringing the islands out of their isolated states.

(56) Personal interviews with: Maduro, *op. cit.*; Dennis Christensen, program director, and Jim Pitsch, station manager, Radio Victoria, Oranjestad, August 29, 1968; Horacio Hoyer, proprietor Hoyer stations, Willemstad, September 3, 1968; Eitel Hernandez manager-director, TELECURACAO, Willemstad, September 3, 1968.

GROTER FORMAAT

Door onze 'vondst' had Ruku ineens zoveel kopij voor het tweede nummer, dat we een ogenblik zelfs van plan waren een dubbelnummer uit te geven. We meenden echter, dat we dit niet moesten doen, zonder de lezers van Ruku, lees: kopers, vooraf van de daaruit volgende verdubbeling in prijs op de hoogte te hebben gebracht. Het staat ons niet tegen en ook als een soort service van dit beginnend blad, onze lezers voor dezelfde prijs een Ruku aan te bieden van een veel groter formaat, dan ons standaardformaat van 24 bladzijden.

RECHTZETTING

Abusievelijk stond in ons eerste Rukunummer juni vermeld. Dit moet juli zijn.

UIT DE INHOUD VAN RUKU III

Een ontmoeting van twee Antilliaanse schrijvers:

De Curom als Radioschool

Wijsjes uit het weeshuis

Gedichten enz. enz.

Omslag: Ph. Rademaker

Druk: Scherpenheuvel

CHART II

BROADCASTING IN THE ANTILLES, 1968

station/date est.	language	hours	power	proprietor
RADIO				
<i>Curaçao</i>				
Hoyer I (1954)	P, S	5 a.m.—midnight	10.10 kcs.	Horacio Hoyer
Hoyer II (1957)	D, S, E, Ger., Ital, Malayan	5 a.m.—midnight	1500 kcs.	Horacio Hoyer
Curom (1937)	P, D			Govt. Subsidy
Caribe (1955)	Papiamento	6 a.m.—midnight	10.50 kcs.	Heillegger
<i>Aruba</i>				
Radio Victoria (1958)	E, D, S, P	6 a.m.—10 p.m.	10 KW	International Christian Broadcast
Radio Kelkboom (1958)	E, D, S, P	—	1 KW	Carlos Kelkboom
Voz di Aruba	E, D, S, P	—	1 KW	
Radio Antilliana (1962)	E, D, S, P	—	1 KW	
<i>Bonaire</i>				
Hoyer III (1960)	E, D, S, P	7 a.m.—2 p.m. and 6 p.m.—10 p.m.	—	Horacio Hoyer
TELEVISION				
<i>Curaçao</i>				
Ch. 8 (TELECURACAO, 1960)	E, D, S, P	4:30 p.m.—11:15 p.m.		Bartell Media (U.S.A.)
<i>Aruba</i>				
Ch. 12 (TELEARUBA, 1963)	E, D, S, P	5 p.m.—10. p.m.		Bartell Media (U.S.A.)

Sources: TELEARUBA Rate Card; TELECURACAO Rate Card; Radio Hoyer Market Information Report; Program schedules of Radio Hoyer II, TELECURACAO, Radio Victoria and TELEARUBA: *Audience Research in Aruba*, Downers Grove, III: International Christian Broadcasters, 1966 (mineographed).

Eiland van mijn dromen

Eiland, je bent mooi
 Zal ik jou te zijner tijd zeggen
 Je oostkap strelend —
 Wat ben je nog jong en mooi, eiland van mijn dromen,
 Gezond, klein en ondankbaar
 Met al je grijze
 Ronde rotsblokken.

Ze zullen mij naar je westpunt brengen
 In lange zwarte wagens meerijden
 Maar ik zal lachen om je kleine lengte,
 Al zal ik wel gaan.
 Eiland wat ben je dwaas!

Eiland, je bent mijn hart op de wereldkaart
 Mijn drinkbeker
 Zo diep zal ik mij in je kleine breedte brengen, dat ik kom
 Tot op de plaats waar nu de Shell staat.

Samen met jou zal ik heen en weer lopen
 Parallel aan de zee van schuim
 Parallel aan schuim van hitte.

Aan de zuidkant zal ik ook een
 Kleine handvol platte scherpe stenen naar Europa schoppen
 Aan de noordkant o Europa, zal ik
 de grotere, blauwe rotsblokken in je zeegat duwen.

O Europa, ik zal met jou afrekenen!
 Geplons van water zal opspatten uit die vulkaan
 En mijn schaterlachen over de zee heen: Eiland
 Wat zullen wij ons verzamelen en ons verzoenen en ons verkoelen.

Eiland, wat ben je mooi, o mooi, móói
 Zal ik jou te zijner tijd,
 — met mijn hand op je navel — zeggen.

Te ver van zee

Holland is niet laag, niet overzichtelijk, niet mooi:
 Holland is zo ver van zee
 Uit alle macht roep ik, hoor je?
 Maar ik bereik er niets mee.
 Ik bereik niets. Wat bereik ik?
 Ik bereik er niet mee
 dat ik gewone keistenen zie: De zee:
 Holland is zo ver van de zee.

Zo ga ik dood in Holland.
 In mijn borst. In mijn darm. Ik ga dood van dorst.
 En de zon in mijn navel verschroeit mij. Ik ga dood van dorst.
 Holland is zo ver van zee
 Ik moet weg uit Holland, dát is het!
 Holland is te ver van zee.
 Heel vlug. Ik weet het. De zon in mijn navel zegt het:
 Holland is te ver van zee. O
 Maar ik weet nog niet precies waarheen ik dan daarna zal gaan!

Zo ga ik dood. O ik ga dood!
 Hier, zonder dat iemand het weet, hier dichtbij.
 Hier onder de duinen, voel maar
 Zo ga ik dood hier. Weet niemand het?
 Al pratende en tikkende in het zand
 ga ik overal dood, ik ja, overal ga ik dood —
 overal —
 Maar Holland is het verst van de zee gelegen.

Something completely different

Ruku is blij dat de auteur Stanley Brown voor de aanklacht van opruiing in verband met de gebeurtenissen van 30 mei is vrijgesproken. (Uitvoerig hebben wij in ons vorig nummer van Ruku in het artikel: „Ten aanzien van de wederopbouw”, ons standpunt in deze bepaald. We zijn vooral blij omdat een veroordeling van de heer Brown en daarmee automatisch van zijn tijdschrift Vito, eigenlijk zou zijn neergekomen op een veroordeling van het socialisme, hetgeen de heer Brown, hoewel niet in strakke lijnen misschien, predikte. Dit zou zeer in strijd met de grondwet zijn geweest, en tegen de heersende gewoonten in het koninkrijk der Nederlanden waar we immers niet alleen socialistische partijen kennen, maar och arme, zelfs communistische.

Maar er is iets anders. Volgens het strafrecht zal het best zo kunnen zijn, dat

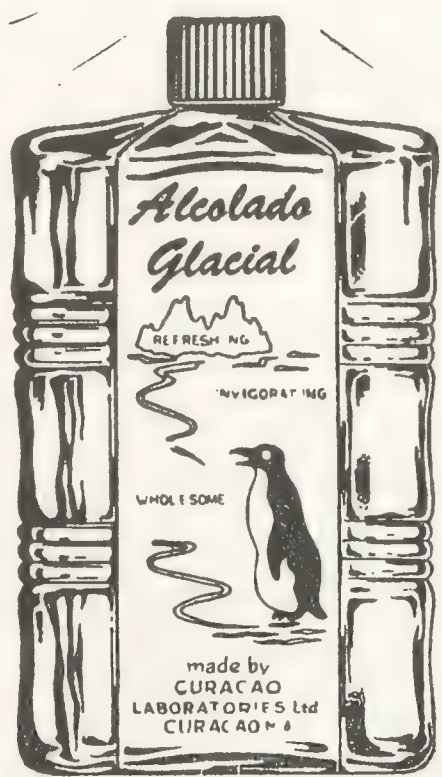
iemand op een bepaalde verdenking wordt aangehouden om daarna op een geheel andere aanklacht te worden veroordeeld. Het is een twijfelachtig iets, dat zo er goede redenen zijn om het in ons strafrecht te handhaven, toch met zeer grote voorzichtigheid gebruikt dient te worden.

En een gewoonte moet het niet worden. Het ontnemt aan de procedure van de aanhouding en berechting vertrouwen waardoor automatisch ook de eerbied voor het recht daalt. Het kan, wanneer het te vaak wordt toegepast de indruk wekken dat er van de kant van het openbare ministerie niet zozeer gezocht wordt de schuldigen te straffen alswel „gezicht te redden”, omdat zij iemand onnodig heeft aangehouden.

Men wekt de indruk van min of meer handige manipulaties en improvisaties in de rechtsvervolgning, die, vooral in het buitenland de naam van onze rechtspraak

Si bo ta di acuerdo cu ta nos tur su deber di **Favorece** nos industrianan local, Ata dos **PRODUCTO NETAMENTE DI CORSOUW** cu ta sigur lo bo **GOZA** di usa:

ALCOLADO GLACIAL

E famoso LOCION originá, desarrollá y trahá na nos laboratorionan na Corsouw.

GLACIAL, ALCOLADO

Sin igual.

Dushi,

Frescu,

E colonia cu ta manda calor „piedra bai dam!”

(CURACAO LABORATORIES LTD. "CHOBOLOBO")

SENIOR'S LICOR CORSOUW AUTENTICO!

Destilá na Corsouw for di casca di nos mes LARAHA DI CORSOUW.

Next time cu bo ke bebe un bon LICOR, pidi un

"CORSOUW"

pero no cualke CORSOUW, exige esun autentico; Pidi semper:

SENIOR'S

Fabrica di Licor Corsouw "SENIOR" na "Chobolobo", (caminda — by side — tur visitante semper ta BON BINI!)

niet ten goede komen. Dat deze mening al danig veld wint blijkt uit noot 45 van het artikel van Prof Lent elders in dit blad: „Usually the government gets you for something completely different from what you wrote”. Het trieste van deze zaak is, dat voor de man in the street die zelfs geen vermoeden heeft van hoe vervolging- en rechtsapparaat in elkaar zitten, en toch behoort iedereen de wet te kennen, automatisch aan de volledige integriteit van onze regering, welke dan ook, gaat twijfelen, als ook aan de onpartijdigheid van de rechterlijke macht zelf. Wil de rechterlijke macht zich a priori van dit euvel ontdoen, en er is geen enkele reden om te veronderstellen, dat zij dit niet zou willen, dan moet zij er heel scherp toezien, dat het openbare

ministerie van haar dubbele bevoegdheid van vervolging en opsporingsapparaat niet alleen geen misbruik maakt, *maar zelfs niet de indruk wekt* misbruik te maken. Het ware evenwel beter de zaak zo te regelen, dat een burger alleen voor de zaak berecht kan worden waarvoor hij in beginsel is aangehouden. Het kan het vertrouwen in de rechtspraak ten goede komen. Een gebrek aan vertrouwen en eerbied voor het recht betekent voor de gewone burger immers, een gevoel van rechtsonzekerheid, dat niet geacht kan worden tot de maatschappelijke rust bij te dragen. Het woord dictatuur wordt door de zich benadeeld voelende partij in de mond genomen. Helaas, want de regering wordt dan, welke regering dan ook, gezien als de vijand van het volk!

Avenue: Jan Hendrikse

In het Nederlandse culturele tijdschrift Avenue staat, behalve een interessant stuk over Bolivia van o.a. Cees Noteboom ook een interview — van Trix Betlem — met de schilder Jan Hendrikse die voor kort nog op de Antillen furore maakte. O.a. door zijn uitlatingen. Zoals men weet heeft de primitieve popart van Jan Hendrikse zich ontwikkeld, beter gezegd zijn hoogtepunt bereikt in de door hem gecoinde term centenplakkerij. We hebben op een avond in Jan's huis zelf hieraan meegedaan. We hielden er snel mee op, omdat dat centenplakken als vorm van kunst ons toen niet meer leek dan het ten top voeren van het hollandse materialisme.

Later zijn wij in zijn werk meer een grootse satire gaan zien juist op dit materialisme, in de zin zoals in Holland door de programmateurs van „Zo was het toevallig nog eens een keer”, de televisie op saterieke wijze vergoddelijkt is geworden.

Uit het interview met Hendrikse verschijnt eindelijk het juiste inzicht op zijn werk, dat in laatste instantie gebaseerd is op: kunst met en door de voorwerpen, die voorhanden zijn. En wat, zegt Hendrikse, is meer voor handen, dan centen? Het is een experimentele en avontuurlijke houding, die we zeer kunnen waarderen. Jan redt zich met wat voor handen is, op

dezelfde wijze als James Bond dat doet.

Jan Hendrikse maakt in dit stuk bekend, dat hij van huis uit slechts een lagere school opleiding heeft. En hij vertelt ons, dat hij om deze reden ook bedankte voor een baan van 1200 Antilliaans gulden per maand, die zijn schoonmoeder voor hem „gefixt” had. Hij heeft dus niet willen meewerken aan de culturele ophemelarij ten aanzien van alles wat Hollands is, die op de Antillen ten onrechte nog heerst, en is om deze reden een niet-barbaar. Voorlopig althans. Bovendien heeft hij Hipolito Ocalio voor ons ontdekt. Het zit dus toch wel snor met hem. Maar hij heeft op het moment geldzorgen.

KULTUUR AU SERIEUX GENOMEN

Kent U dat lied: Voy gritando por las calles? Neen?? Kent U dan de gewoonte van sommige orkesten, en het is zeker een gewoonte van Antilliaanse orkesten, om voor en na hun optreden enkele maten van een bepaald lied als herkenningmelodie te spelen?

Ik herinner me de zeer afkeurige blikken, die ik van dames heb gekregen als ik ze soms op deze melodie, die meestal de mooiste is van het repertoire van zo'n bent is, ten dans vroeg. Ze vonden me dan gewoon onderontwikkeld.

De vertaling van die eerste regel van het

lied in kwestie luidt: Ik ga schreeuwen door de straten: En dat gaan wij doen. Wij gaan overal staan schreeuwen en wij doen het als een herkenningmelodie: **DAT ER EEN ANTILLIAANSE BEROEPSREGISSEUR MOET KOMEN.**

We moeten ophouden onszelf voor de gek te houden.

Er is toneel. En dat wil zeggen goed toneel. Of mensen in hun vrije tijd toneel spelen of niet lijkt me niet van belang. Het is van belang, dat zij als ze het podium betreden, goed toneel spelen. En dat kunnen ze door onder goede leiding veel te oefenen. En oefening verkrijgen ze door veel, en zo veel mogelijk achter elkaar te spelen. Wat nu niet mogelijk is omdat er geen permanente hier voor goed wonende regisseur aanwezig is.

Het is toch te gek. En bovendien getuigt het van volstrekte minachting voor de mensen, die hier op de Antillen spelen. Het betekent hetzelfde als een kerk zonder herder. Het is bijna onbetamelijk zoals Sticusa een man hierheen zendt, hem een kern van spelers (met de nodige moeite natuurlijk) laat opbouwen, die twee of drie keren een uitvoering geeft, succes oogst, en daarna maar weer naar bed kan gaan. Wat denkt de Sticusa wel? Wat moet er met die mensen gebeuren in de tussentijd dat er hier géén regisseur is? En als het toneel belangrijk is, dan is het toch niet ééns in de zoveel jaar belangrijk? Neen, als toneel een belangrijke kunstmanifestatie is, dan is ze dat altijd! Het een of het ander. Geen geleuter. Daarom herhalen wij dat nederlanders van cultuur niet afweten, en dat we hier op de Antillen in de aap gelogeerd zijn als we wat dat betreft op hun koers blijven varen. En dit gaat nu al bijna twintig jaar zo. En de cultureel zeer ongeïnteresseerde a serieuze nederlanders zullen met hun adagium van geleidelijkheid (de afschaffing van de slavernij had zelfs op de meest objectieve wijze bekeken, 50 jaren eerder moeten plaats vinden, en vijftig jaar is bijna twee mensenlevens, als men dat maar weet) de zaak blauw-blauw laten. Ze zullen met hun adagium van geleidelijkheid (die meestal een alibi is voor gemakzucht en oninteresse) deze zaken wel tot in de eeuwigheid zo door laten gaan.

Maar het is al te gek. Het kost niet meer dan 10.000 om een Antilliaan drie jaren lang toneel te laten studeren. En dus 20.000 om er twee te laten studeren. Enzovoort. Een voor Curaçao en een voor

Aruba om mee te beginnen. Hetgeen ongetwijfeld veel goedkoper is en in ieder geval veel efficiënter, dan het regisseur gehuppel over de Antillen, waardoor het precies 12.000 jaar zal duren zo ongeveer, voor het Antilliaanse toneel een bezienswaardige kwaliteit zal hebben bereikt en dus eigenlijk de fase van goedwil alleen achter zich zal hebben gelaten, om die van werkelijke kunst te betreden. We schreeuwen dus door de straten, om een Antilliaanse toneelregisseur: Tweetalig, minstens, maar een drietalige is beter. ALLE gekheid op een stokje. Het bravourstukje van een toneelstuk te regisseren in een taal die de regisseur niet kent, moet ophouden. Het is hoererij tegen de kunst en dus een doodzonde, want ook de kunst kent zo zijn ethiek.

Welnu, een Antilliaan, een met kroeshaar en blauwe ogen voor mijn part een prachtige combinatie overigens, gaat drie jaar lang studeren. En als hij dit studiejaar vertrekt, kan hij in 1973 terug zijn. **ALS HIJ NOG DIT JAAR VERTREKT.**

En als hij terugkomt, krijgt hij een huis, een menswaardige salaris, die heus niet lager hoeft te zijn dan die van een onderwijzer met hoofdakte en zijn auto. Als logopedisten hier op de Antillen werk kunnen vinden, kan een toneelregisseur dat ook wel.

EN HET SALARIS VAN DEZE ANTILLIAAN WORDT BETAALD DOOR DE STICUSA, want dat is echt culturele samenwerking en vooral echt culturele hulp. Geef ons wat wij nodig hebben, of geef ons niets, maar geef ons zeker niet wat ge denkt, dat goed voor ons is of voor U gemakkelijk uitkomt. En de regisseur die we van de Sticusa krijgt wordt ontslagen als hij niet goed genoeg is. En zijn huis en zijn auto? So what. Hij heeft te zorgen dat hij goed is. En als hij ontslagen is komt er iemand anders. Daarom moeten er een paar uitgezonden worden, zeker drie. De berekeningen laten we aan anderen over. Zij worden ervoor betaald tenslotte. Maar dit is een eis van de kunst.

En na drie honderd jaar geleidelijk aan kan men verdomd eens iets gaan doen **OOK ALS HET MOEILIK IS.** Ja ja. Dat gangetje van de nederlanders is me een gangetje wel: Vijftig jaar om uit te rekenen hoeveel ze aan de slaveneigenaren per hoofd van de te bevrijden slavenbevolken moeten geven. Tien jaar voor het opstellen van een document, dat aan alle

kanten rammelt alsof dertien koeien en stieren eraan getrokken hadden, ja, alsof het in een bloedig stierengevecht ontstaan is, wat heus niet eens waar is. En dan haastig lopen in onze straten om de schijn te wekken van iets te doen en de brutaliteit hebben bijvoorbeeld iets van het tempo van onze slechtbetaalde winkelmeisjes te zeggen.

HET ENIGE ERNSTIGE WOORD IN DE KOMENDE VIJF JAAR IS: DE ANTILLIAANSE REGISSEUR. Niemand kan daarvoor meer beweren, die iets te beweren heeft, dat hij serieus aan het culturele leven, aan het toneel leven wil bijdragen. Ook onze Antilliaanse spelers zelf niet. Die zouden immers tot het zover is eenvoudig moeten staken.

Onder de mannelijke spelers die we kennen zijn er zo drie te noemen, die voor een dergelijke opdracht, zich tot regisseur te vormen in aanmerking komen. Eligio Melfor zeker, die overduidelijk heeft bewezen grote toneeltalenten te bezitten en die als het ware snakt naar vorming. Stanley Bonifacio en Ph. Rademaker.

Onder de dames zijn er talrijke. Deze mensen komen, hoe sneller hoe liever ook in aanmerking voor reisbeurzen: Mexico, New York, Londen, Amsterdam, Brussel, Parijs. Als het om een volgorde gaat: Stanley Bonifacio het eerst, daarna Melfor en Rademaker. Een goed geleide toneelpolitiek moet ons inziens daar heen leiden dat we binnen niet al te lange jaren een

eigen beroepscorps bezitten. Deze stap, die aan Burny Every die, onlangs met Henk van Ulsen hier op toernee was, is gelukt en op veelbelovende wijze, moet voor andere amateurspelers het voorbeeld zijn. Een beroepscorps kan wel degelijk hier een bestaan vinden lijkt het ons, ondanks het kleine bevolkingsaantal, dat ons inziens, meestal alleen maar geciteerd wordt om allerlei zaken tegen te houden. Wanneer er zich twee groepen zouden vormen voorlopig, een op Aruba en een op Curaçao, dan hoeven deze twee hier per maand maar één nieuw stuk uit te brengen in de toneelperiode, om in de Antillen een ontzettend druk toneelleven te bewerkstelligen omdat de Arubanen op Curaçao kunnen spelen en omgekeerd en omdat beide groepen natuurlijk ook over en weer voor de televisie kunnen spelen. Het zal voor beide groepen ook betrekkelijk gemakkelijk zijn, ook engelse stukken te spelen, hetgeen een nieuwe attractie kan vormen voor het toerisme. Dat niet alleen: In de rustperiode, dat we hier ook zouden kunnen instellen, kunnen de groepen dan op de andere niet alleen nederlandse, engelsprekende eilanden in de Caribische zee proberen te spelen. We zijn van plan te zijner tijd uitvoerig met zeer verstrekkende toneelplannen te komen. Voorlopig willen we evenwel blijven trachten de goegemeente te overtuigen van de noodzaak van permanente regisseurs.

**GOOD GROOMING
... GOOD VALUE**

YARDLEY
Shower Lotion

Good grooming as it's understood by the modern man begins with Yardley toiletries—a range of 16 highly effective preparations. And because good grooming is a necessity, not a luxury, the prices are amazingly low. Such good grooming ... such good value.

YARDLEY

ROYAL
CROWN
COLA

ROYAL
CROWN
COLA

EMBOTEYA DEN BOTTER DI 1003 (0.296 1)

PA E FABRICA MAS BIEW DI ANTIYAS

BRITANIA INC. TEL.: 12378 - 12678

FATUM
DE NEDERLANDEN

1845

voor alle ZEKERheid

RONALD COFFIE
exposeert (moderne)

SCHILDERIJEN

van 12 tot 23 augustus

in

FLAMBOYANT BEACH HOTEL

(Curaçao)